БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 48 (7078)
ФЕВРАЛИИН 26
СУББОТО
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

ФЕВРАЛИИН 27—РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ ба ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха үдэр

Эрхим шанартай үрэһэ бэлэдхэе

Хабарай тарилгада бардам хүрэхэ эрхим шанартай үрэһэ хүрэнгэ хаха гээшэ колхозуудай, МТС-үүдэй, партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай эгээл шухала зорилгонуудай нэгэниинь мүн. Колхоз бүхэниие өөрын үрэһэтэй болгохо ябадалда мүнөө илангаяа ехэ анхарал табигдана. Ушарынь партиин Центральна Комитедэй январска Пленум 1960 он хүрэтэр ороон тарянай валовой суглуулбарие орон дотороо жэл бүхэндэ 10 миллиард пудһаа доошо бэшэ хэмжээтэй болгохо гэжэ тогтооһон байна. Энээниие бэелүүлхын тулада тарилгын бүхы талмай дээрэ ургасые дээшэлүүлхэ, мүн шэнэ ба боро газарнуудые ехээр ашаглаха ёһотой болоно. Энэ хадаа үрэһэ хүрэнгэ урдынгаа бүри ехээр бэлэдхэхэ, тэрэнэй шанарые һайжаруулха, бүхынь үрэһэнэй ажахыда тусгаар анхарал хандуулха эрилтэ хэнэ.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска, февральско-мартовска, июньскэ Пленумүүдэй тогтоолые бэелүүлэн, манай республикын түрүү колхозууд үнгэрэгшэ жэлдэ ороон культурануудай яһала һайн ургаса хуряагаа һэн. Энээндэ механизаторнууд ниитэд ехэ үүргэ дүүргэһэн байгаа. Тарянай үндэр ургаса абаһан тэдэ артельнүүд мүнөө тарилгадаа бардам хүрэхэ өөрын үрэһэ хүрэнгэ хаагаад, колхозниггуудайнгаа ажалта үдэртэ олха ороон элбэгээр хубаажа байна. Байкало-Кударын, Иволгын, Һарбагатайн, Кабанскын, Түнхэнэй аймагуудай олонхи колхозууд өөрын үрэһэтэй болоод, тэрэнээ сэбэрлэжэ, шанарыень һайжаруулжа байха юм. Эдэ түрүү колхозуудай оролдолгын ашаар, дээрэ дурсагдагша аймагууд мүнөө ороон культурануудай үрэһэ хааха түсэбөө бүлтэ үлүүлэн дүүргээ. Тэрэшэлэн Прибайкальска аймагай олон колхозууд, Занграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ ба республикын бусад колхозууд үрэһэеэ үни хада хаагаад, тарилгада бэлэдхэлэй ондоо хүдэлмэринүүдые эршэмтэйгээр ябуулжа байна. Энэ хадаа тэндэхи партийна, советскэ органуудай, МТС, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй үргэн ниитэ колхозниггууд болон механизаторнуудай ажалай ба политическэ эдэбхиие зүбөөр толгойлон ударидажа, тэдэнэй хүсые хүдөө ажахые саашадань дэбжээхэ бүгэдэарадай хэрэгтэ зүбөөр элсүүлжэ шадаһыень гэршэлнэ.

Үрэһэ хаалгын ябасые бүхы республика соо абажа хараһада түсэбэй дүүргэлтэ үшөөл хангалтагүй байна. Кяхтын, Яруунын, Зэдын, Хэжэнгын аймагууд энэ талаар бүришье гээгдэлтэй. Тэндэхи колхозууд үрэһэеэ гүйсэд хааха дүүрэн арга боломжотой, резервэтэй байбашье, тэрэнээ ашаглажа шадаагүй. Тиимэ тэндэхи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд МТС-үүдэй болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдһээ шанга эрилтэ хээгүй, өөрын үрэһэтэй болохо ябадалдань тэдэнэр үшөөл һайнаар туһалаагүй байха юм.

Нютагуудтахи партийна, советскэ органуудай, МТС, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зорилго юуб гэхэдэ, ороон то, тэжээлэй, техническэ культурануудай, хартаабхын тарилгада бардам хүрэхэ үрэһэ хүрэнгэтэй болохо тушаа шухала хэмжээнүүдые дары абаха ябадал болоно. Кукуруза тарилгые үргэдхэхэ гээшэ ороон тарияа ехээр тарижа ургуулгын тон ехэ резерв болоно, гэжэ Партиин ЦК-гэй январска Пленум тэмдэглэһэн байна. Мүнөө жэлһээ эхилэн, манай республикын бүхы колхозууд үргэн ехэ талмай дээрэ кукуруза тарихаар хараална. Даб дээрэ кукуруза эндэхи эрхэ байдалдамнай шэнэ культура болоно. Юуб гэхэдэ, олонхи колхозууднай энээниие эгээл түрүүшынхеэ тарихань. Тиимэһээ кукурузын үрэһэ бэлэдхэлгэдэ тусгаар анхарал хандуулагдаха ёһотой. Колхозуудай кукурузын үрэһэтэй болололгодонь республикын хүдөө ажахын министерство горьтой туһаламжа үзүүлхэ үүргэтэй.

Гансахан тоогоор бэшэ, мүн үрэһэнэй эрхим шанарай түлөө тэмсэхэ шухала. Хэрбээ үрэһэнэй участогай ургасын тарилгада хүрэхэгүй байгаа һаань, юрын талмайнуудһаа абтаһан эрхим тарияа хүрэнгэдэ хэрэглэжэ болохо. Гадна, колхоз, аймаг хоорондын андалдалга эмхидхэхэ шухала.

Хаагаад байһан үрэһэеэ сэбэрлэхэ, хатааха, тарилгынь шанарые шалгуулха мэтын хүдэлмэринүүдые мүн лэ хаа-хаанагүй түргэдхэхэ хэрэгтэй. Тиихын тулада, түбхын түрүүн тарияа сэбэрлэдэг бүхы машинануудаа дүүрэн хүсөөрнь ашаглаха, тэндэ ажалай эмхидхэлые зүбөөр табиха шухала. Мүн үрэһые пара һалхинда хатаан шанаржуулдаг түрүү арга дүршэл үргэнөөр хэрэглэгдэхэ зэргэтэй. Энэ талаар, мүн үрэһэ бэлэдхэлгын бүхы хүдэлмэринүүдые үнгэргэлгэдэнь колхозниггуудта саг үргэлжэ туһалха, колхоз бүхэнэй өөрын хүрэнгэтэй байха ябадал хангалсаха гээшэ агрономуудай гол уялгань мүн. Тэдэнэр колхозуудай правленинүүдтэй хамта, үрэһэнэй тарияа һайнаар хадагалха, харууһалха тушаа, тэрэниие урихэ, гаргашалха ябадалые зайсуулха тушаа хэмжээ абаха ёһотой.

Үглөөдэр болохоёо байгаа һунгалтануудай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон колхозно таряашад, МТС, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд бүхы ажалшадтаяа хамта ажалай шэнэ амжалтануудые туйлаа. Энэ амжалтаяа улам арьбадхахын тулада социалистическэ мүрысөөнэй эршые саашадань бүри хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлжэ, ажалшадай политическэ болон үйлэдбэриин дэбжэлтые толгойлхо, таряан ба малажалые эрид хүгжөөхэ, тэрэнһээ ашаг шэмэ ехээр абаха тушаа парти, правительствын зохёоһон гүн ехэ программые бэелүүлгэдэ колхозниггууд, механизаторнуудай хүсые элсүүлхэ гээшэ нютагуудтахи партийна, советскэ органуудай шухала зорилго болоно.

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые дүүргэлгэдэ залуушуулай бүхы хүсые элсүүлхэ

ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй Пленум

«Малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ехэдхэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые дүүргэлгэдэ комсомольско организацинуудай хабаадалга тухай» асуудал ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй һаяхан болоһон Пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр А. Н. Шелепиин энэ асуудалаар элидхэл хээ.

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые, мүн СССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сессиин шиидхэбэринүүдые пленумдэ хабаадагшад халуунаар дэмжээ.

Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ тушаа партиин түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ комсомолецууд болон залуушуул бүхы советскэ арадтай хамта эдэбхитэйгээр оролсожо байна гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленум тэмдэглээ. Коммунистическэ партиин уряагаар шэнэ ба боро газар ашаглалгада 1954 ондо 100 мянга гаран хүбүүд, басагад ошоо. Комсомольско организацинууд КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые дүүргэлтэ болгон 200 мянга шахуу хүбүүд, басагадые малажалда хүдэлмэрилхөөр эльгээгээ. Ниитын малда тэжээл бэлэдхэхэ, кукурузын баян ургаса ургуулха хэрэгтэ хэдэ хэдэн областьнуудай комсомолецууд болон залуушуул эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байна. Промышленна предприятинууд болон барилгануудай залуушуул хүдөө ажахын захилнуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Гэхэтэй хамта, хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ комсомольско организацинуудай үүргые дээшэлүүлхэ тухай, хүдөөгэй залуушуулые социалистическэ мүрысөөндэ хабаадуулха тухай, залуушуулай үүсхэл болон үнэтэ дурадхалнуудые һайшааха ба дэмжэхэ шухала байһан тухай КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй заабаринуудые колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай комсомольско организацинууд, комсомолой райкомууд, обкомууд болон крайкомууд, мүн союзна республикануудай ЛКСМ-эй ЦК-нууд удаанаар бэелүүлжэ байна гэжэ пленум тэмдэглээ. Комсомольско организацинууд хадаа малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын, тэрэнэй тоо толгойе олошоруулхын түлөө тэмсэлдэнь партийна болон хүдөө ажахын органуудта һулаар туһална, өөһэдынгөө уялганuудта зарим залуу малшадай, тэрэ тоодо ВЛКСМ-эй гэшүүдэй, хайша хэрэгээр хандажа, бирагүйгөөр ажаллахадань заримдаа обёоронгүй гарана. Түрүү малшадай дүй дүршэл залуушуулай дунда һулаар дэлгэрүүлэгдэнэ.

Орон дотор тарияа болон малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ саашадань ехэдхэхэ тушаа КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй табиһан зорилгонуудые партиин дайшалхы даалгабари гэжэ тоолоод, КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ комсомолецууд болон бүхы залуушуулай хүсэ шадалые эдэбхитэйгээр элсүүлхэ гээшэ комсомольско организацинуудай шухалын шухала зорилго болоно гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК-гэй Пленум шиидхэбэри соогоо заагаа.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые бүхы комсомольско организацинуудта шудалалга эмхидхэхые, тарияа болон малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ехэдхэхын түлөө тэмсэлдэ хабаадалга хадаа тэрэнэй шухала уялга мүн болоно гэжэ залуушуулда ойлгуулхые ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленум һайшаан дурадхаһан байна. КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй табиһан зорилгонуудые ажал дээрээ бэелүүлгэдэ ВЛКСМ-эй гэшүүд бүхы залуушуулда жэшээ харуулха уялгатай.

Бүхы талмай дээрэ ороон культурануудай ургасые дээшэлүүлхын түлөө, газартаряалангые бүри культурнаар эрхилхын түлөө, ургасын гээлтэ хоролтые усадхахын түлөө тэмсэлдэ хүдөөгэй бүхы залуушуулые комсомольско организацинууд элсүүлхэ уялгатай. Комсомольско организацинууд хадаа һайн дураараа ошохые хүсэһэн 112 мянганһаа үсөөн бэшэ хүбүүд басагадые һаяар шэлэжэ абаад, шэнэ ба боро газар ашаглаха районуудта эльгээхэ ёһотой.

Ороной бүхы районуудта кукуруза тарижа ургуулха тушаа КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй табиһан зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэнь партийна болон советскэ органуудта али болохо туһаламжа үзүүлхэ гээшэ колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай комсомольско организацинуудай, комсомолой райкомууд, обкомууд болон крайкомуудай, союзна республикануудай ЛКСМ-эй ЦК-гэй, мүн ВЛКСМ-эй ЦК-гэй эгээл дайшалхы хэрэгүүдэйнь нэгэн болоно гэжэ пленумэй тогтоол соо хэлэгдэнэ. Колхозуудай правленинүүдтэй, мүн совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй зүбшэн хэлсээд, кукуруза тарижа ургуулха талаар залуушуулай звенонуудые хабарай тарилга болотор байгуулхыень; кукуруза тарихын тула газарай һайн участогуудые шэлэн абаха ябадал туйлахыень; эдэ участогуудта мүнөөнһөө эхилжэ үтэгжүүлгэнүүдые абаашалга эмхидхэхыень; кукуруза тарилгын эрхим дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхыень колхозуудай, МТС-үүд болон совхозуудай комсомольско организацинуудта һайшаагдаба. Квадратно-гнездовой аргаар тарилга хэхын тулада сеялкэнүүдтэ шэнэ түхеэрэлгэнүүдые саг сооһь хэхэ ба заһабарилха шухала байна. Кукуруза тарилгые хаа хаанагүй квадратно-гнездовой аргаар тариха ябадалые комсомольско организацинууд туйлаха ёһотой.

Кукуруза тариха агротехникэдэ звеньеводуудые, мүн залуушуулай звенонуудай гэшүүдые һургаха ябадалые хабарай тарилга болотор колхозой правленинүүд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэй хамта эмхидхэхэ шухала. Кружогуудые байгуулха, хөөрэлдөө, лекци болон элидхэлнүүдые үнгэргэхэ, хүдөө ажахын түрүүшүүд болон мэргэжэлтэдтэй уулзалга эмхидхэхэ, хуудаһанууд болон плакадуудые хэблэхэ, кукуруза тарижа ургуулха тухай статьянуудые залуушуулай газетэнүүд болон журналнуудта толилхо гэжэ пленум һайшаан дурадхаһан байна. Кукурузые тарижа ургуулха агротехникые шудалалгада комсомольско эдэбхитэд жэшээ харуулха ёһотой. Кукурузын үндэр ургаса ургуулха ябадалые туйлахын түлөө районно комсомольско организацинуудай, мүн залуушуулай звенонуудай дунда мүрысөө эмхидхэхыень комсомолой обкомууд болон крайкомуудта, союзна республикануудай ЛКСМ-эй ЦК-нуудта һайшаагдаба. Тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө тэмсэлдэ, малай байрануудые, мүн силосно барилгануудые барилгада, малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэри механизацилгада комсомолецууд болон залуушуулые эдэбхитэйгээр хабаадуулха ябадалые комсомольско организацинууд хангаха ёһотой. Комсомолецууд болон залуушуулые фермэнүүдтэ эльгээхэ хүдэлмэриие үргэлжэлхэ шухала; бэлэдхэл һайнтай комсомолецуудые колхозууд болон совхозуудай фермэнүүдые даагшадаар томилхые һайшааха.

Хүдөөгэй залуушуулай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулхыень, залуушуулай дунда зоотехническэ эрдэм дэлгэрүүлхыень, лекци болон элидхэлнүүдые саг үргэлжэ үнгэргэхыень, малажалай асуудалнуудаар кинофильмнуудые харуулга эмхидхэхыень, малай фермэ бүхэндэ улаан булан эмхидхэхэ, тэндэ политическэ болон хүдөө ажахын литература, плакадууд, газетэнүүд болон журналнуудые бии болгохо, мүн радио оруулха ябадалые туйлахыень комсомольско организацинуудта пленум дурадхаба.

Комсомолецууд болон залуушуулай үүсхэл оролдолго гаргахадань, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй табиһан зорилгонуудые Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр манай арадай бэелүүлгэдэнь, мүн манай Эхэ ороной ажалшадай ажана байдалые бүри ехээр һайжаруулгадань туһалха алдарта шэнэ хэрэгүүдэй үүсхэлшэд болоходонь найдажа байһанаа ВЛКСМ-эй Центральна Комитет элишэлэн мэдүүлнэ.

Комсомольско документнүүдые һэлгэхэ тухай ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр В. И. Кочемасовай элидхэлые пленумдэ хабаадагшад шагнаад, зүбшэн хэлсэһэн байна. Комсомольско документнүүдые — комсомольско биледүүд болон бүридхэлэй карточкануудые 1956 оной январиин 1-һээ 1957 оной январиин 1 болотор һэлгэхэ гэжэ пленум шиидхээ.

Варшавада болохоёо байгаа залуушуул болон студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн V фестивальда советскэ залуушуулай хабаадалга тухай элидхэлые советскэ залуушуулай Антифашистска комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр С. К. Романовский хэбэ. Пленум энэ асуудалаар тогтоол баталан абаа.

ҺУНГАЛТЫН ҮДЭРТЭ АЖАЛАЙ БЭЛЭГҮҮД

Түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэбэ

Республикын кочегарка болохо Галуута-Нуурай рудоуправлениин шахтанууд нүүрһэ малтаха 1954 оной түсэбые 103 процент дүүргээ. Тодорхойлбол, эндэхи шахтанууд түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо жэл соо олон мянган тонно нүүрһэ үлүү ехээр малтаһан байба. Жэшээлхэдэ, хоёрдохи шахта (начальнигынь нүхэр Лапаев) 1954 ондо жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур нилээд ехэ нүүрһэ малтаа. Гадна, бэлэдхэлэй хүдэлмэриин жэлэй түсэбые энэ шахта 102 процент дүүргээ. Мүнөө февралиин түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Аймагай промкомбинат (директорынь нүхэр Г. Дандаров) үнгэрэгшэ жэлдэ бараг һайнаар хүдэлмэрилжэ гараа. Түсэбэй ёһоор 1954 ондо тус промкомбинат 2050 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилэн гаргаха байгаа. Энэ промкомбинадай олохон цехүүд үйлэдбэриингөө түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн байна. Жэшээлхэдэ, валенкануудые дарадаг цех жэлэй түсэбые 146 процент дүүргэһэн байха юм. Мүнөө комбинадай коллектив 1955 оной түрүүшын хоёр һарын түсэбые уридшалан дүүргэбэ.

Б. Ширеторов,
манай корр.

Механизаторнуудай амжалта

Үдын МТС-эй механизаторнууд тракторнуудые заһабарилха жэлэй түсэбые февралиин 20-до дүүргээд, хүдөө ажахын бүхы машинануудые һаяар баранииень заһабарилхын түлөө эршэмтэй шангаар хүдэлмэрилжэ байна.

Заһабарилгые дүүргэһэн механизаторнууд колхозуудай полинууд дээрэ агротехническэ хэмжээ-ябуулганuудые үнгэргэжэ байна. Нёдондо колхозниггуудтай хамта хүдэлмэрилжэ, гектар бүриһөө 8—11 центнер тарияа хуряаһан нүхэр Мартыновай тракторна бригада энэ жэлдэ га бүриһөө 13—15 центнерһээ доошо бэшэ ургаса хуряаха уялга абаба.

Тэрэшэлэн механизаторнууд колхозуудай барилгын хүдэлмэридэ туһалха байна. Сабшалангай болон бэлшээриин газар уһалхын зорилгоор механизаторнууд 60 километр утатай канава һубаг татажа, 2000 гектар газар уһалхаар хараална.

Г. Атутов,
МТС-эй партийна организациин секретарь.

Эдэбхитэй комсомолецууд

Хэжэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд колхозойнгоо ажалда ехэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Комсомолецууд эхин организацииннгаа секретарь нүхэр Дарибазароной хүтэлбэри доро хэдэн удаа воскресниггуудые эмхидхэжэ, малшадта ехэхэн туһаламжа үзүүлээ.

Һаяхан болоһон хамтынгаа суглаан дээрэ тэдэнэр комсомольско-залуушуулай гүүртэ эмхидхэхэ гэжэ хэлсэбэ. Энэ шиидхэбэриинь колхозой правлени һайшаан дэмжээ.

А. Бадмаев.

Советскэ Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой 37 жэлэй ойтой дашарамдуулан Советскэ Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой Генеральна Штабай Начальник Советскэ Союзай Маршал В. Д. Соколовскиин хэһэн уулзалга

Генеральна Штабай Начальник Советскэ Союзай Маршал В. Д. Соколовский Советскэ Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой 37 жэлэй ойтой дашарамдуулан февралиин 23-да уулзалга хэбэ.

СССР-тэ байдаг хариин гүрэнүүдэй Посольствонуудай Сэрэгэй, Далайн-Сэрэгэй, Агаарай-Сэрэгэй Атташенүүд уулзалга дээрэ байлсаа.

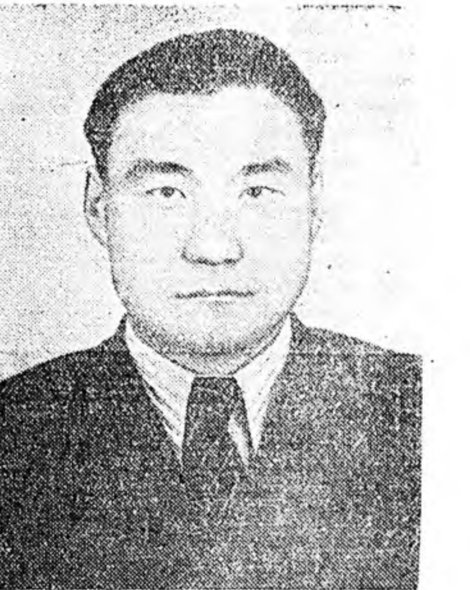
Уулзалга дээрэ советскэ талаһаа ниимэ хүнүүд байлсаа: СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо В. В. Кузнецов, авиациин главна Маршал А. А. Новиков, артиллериин Маршал М. И. Неделин, бронетанкова сэрэгүүдэй Маршал П. А. Ротмистров, хэлхеэ-холбооной сэрэгүүдэй Маршал И. Т. Пересыпкин, Армиин Генералнууд И. Х. Баграмян, С. С. Бирюзов, Г. К. Маландин, М. С. Малинин, И. Е. Петров, Адмиралнууд С. Е. Захаров, В. А. Фокин, Генерал-полковнигууд В. И. Виноградов, Н. И. Гусев, А. С. Желтов, М. А. Шалин, авиациин генерал-полковник В. Ф. Преображенский, Генерал-лейтенант Я. А. Хотенко, авиациин Генерал-лейтенант П. И. Брайко, Москва городой комендант генерал-майор И. С. Колесников, Сэрэгэй Академинүүдэй Начальнигууд, СССР-эй Оборонын Министерствын, мүн СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд байлсаа.

МАНАЙ КАНДИДАДУУД

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадууд — Бурят-Монголой АССР-эй прокурор **Константин Михайлович МАТВЕЕВ**. Галуута-Нуурай рудоуправлениин 5-дахи шахтын проходчик **Иван Васильевич БАЛАЛАЕШНИКОВ**, профессиональна союзуудай Бурят-Монголой областной Соведэй түрүүлэгшэ **Марк Могзоевич МОГНОНОВ**, Бурят-Монголой АССР-эй Гэгээрэлэй министр **Иннокентий Васильевич БАРАННИКОВ**.

КПСС-эй ЦК-гэй ЯНВАРСКА ПЛЕНУМЭЙ ТОГТООЛЫЕ hАЙШААНА

(Улан-Удын Городской районой партийна эдэбхитэдэй суглаанhаа)

Улан-Удын Городской районой партийна эдэбхитэдэй суглаан КПСС-эй обкомой байшангай Ехэ зал соо hаяхан болобо. Тус суглаан дээрэ «КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй дүнгүүд ба районно партийна организацинн зорилгонууд тухай» партиин Улан-Удын Городской райкомой секретарь нүхэр **К. Е. Масловай** хэһэн элидхэл зүбшэн хэлсэгдэбэ.

КПСС-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэл тушаа баталан абтаһан «Малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ехэдхэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолой ехэ удхашанар тухай нүхэр Маслов дэлгэрэнгыгээр тогтон хэлэбэ.

— Энэ оной февралиин 19—20-ной үдэрнүүдтэ үнгэргэгдэһэн областной партийна организациин эдэбхитэдэй суглаан партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые халуунаар hайшаагаад, тэрээнине бодотоор бэелүүлхэ гэһэн тодорхой хэмжээ-ябуулганuудые хараалһан шиидхэбэри баталан абаһан байна, —гэжэ нүхэр Маслов хэлэбэ.—Тус шиидхэбэрине амжалтатайгаар дүүргэхэ ябадал манай городой партийна организациин шухала зорилго болоно. Районно партийна организациин составта республикын хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй организацинуудай, хүдөө ажахын үйлэдбэритэй холбоотой ба тэрэнэй захилнуудые дүүргэдэг, мүн республикын колхозуудта шефскэ туһаламжа үзүүлдэг предприятинуудай партийна эхин организацинууд оролсоно. Тиимэһээ эдэ предприяти ба организацинуудай хүдэлмэрине эрид hайжаруулха ёһотойбди.

Энээн тухай тогтон хэлэхэ зуураа, «Мелиоводстройн», «Сельэлектрогой» конторонуудай, Уһанай ажахын управлениин, «Зооветснабай», «Сельхозснабай», Бурстройтрестын хүдэлмэриин дутагдалнуудые нүхэр Маслов элирүүлээ. «Мелиоводстройн» конторо мал уһалха худагуудые малталгада республикын хэдэн колхозуудта туһаламжа үзүүлхэ аад, договороор хараалагдаһан уялгаяа дүүргэжэ шадаагүй байна. Ликеро-архиин завод шефтээ абаһан колхоздоо зохихо туһаламжа үзүүлнэгүй. Мүн городской электростанци колхозуудые электрификацилха, малажалай хүндэ хүдэлмэринүүдые механизацилха ябадалда туһалнагүй.

Городой организаци, предприяти бүхэн партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолоор хараалагдаһан шэнэ эрилтэнүүдэй ёһоор өөһэдынгөө хүдэлмэрине шэнэдхэн табиха, республикын колхозуудай захилнуудые саг соонь дүүргэхэ, шефскэ хүдэлмэрине эрид hайжаруулха ёһотой гэжэ, партийна организациин зорилгонууд тухай хэлэхэ зуураа, элидхэлшэ зааба.

Тус элидхэл тушаа 8 хүн үгэ хэлээ. Бүхы советскэ арадтаяа хамта манай республикын ажалшад КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые hайшаана, арадай ажахые улам саашадань хүгжөөхэ дайшалхы программа мүн гэжэ тоолоно гээд үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Эгээн түрүүлэн горсоведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагай ветврач нүхэр **Бурлаков** үгэ абажа, тус гүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагай хүдэлмэриин дутагдалнуудые шүүмжэлһэн байна. Тус таһаг овощь тарижа ургуулгада анхаралаа хандуулнагүй гэжэ нүхэр Бурлаков хэлэбэ.

—КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй һүүлээр республикын хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгэдэ зарим тэды амжалта туйлагдабашье, үшөө горьтой дутагдалнууд бии байһаар, — гэжэ БМАССР-эй Хүдөө ажахын министерствын партийна эхин организациин секретарь нүхэр **Окунев** хэлэбэ. — Манай аппарадай хүдэлмэрилэгшэд эдэ дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэ бүхы хүсэеэ элсүүлнэгүй, колхозууд болон МТС-үүдэй зооветеринарна мэргэжэлтэдтэ зохихо туһаламжа үзүүлнэгүй. Мүн партийна организациин хүдэлмэридэ горьтой дутагдалнууд бии байһаар. Партийна суглаануудай шиидхэбэриин дүүргэлтэ саг соогоо шалгагданагүй, даалгагдаһан хэрэгэй түлөө хүдэлмэрилэгшэдэй харюусалгые дээшэлүүлгэдэ анхарал багаар хандуулагдана гэбэ.

— КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые манай институдай багшанар, студентнэр ехэ hайшаан угтажа, тэрэниие дүүргэлсэхэ талаар тодорхой хэмжээ-ябуулганuудые кафедра бүхэн хараалаа, —гэжэ зооветеринарна институдай багша нүхэр **Косых** мэдүүлбэ.—Институт научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэрине, һуралсалай процессүүдые, һуралсалай ба үйлэдбэриин практикые hайжаруулха түсэб зохёоһон байна. Эдэ түсэбүүдые бэелүүлхэ зуураа, манай институдай научна хүдэлмэрилэгшэд республикынгаа колхозуудай ажахын саашанхи хүгжэлтэдэ туһалха, кукуруза тарилгада онсо анхарал хандуулха, институдай һуралсалай-туршалгын ажахыда хэгдэһэн hайн туршалганuудые колхозуудай үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ юм.

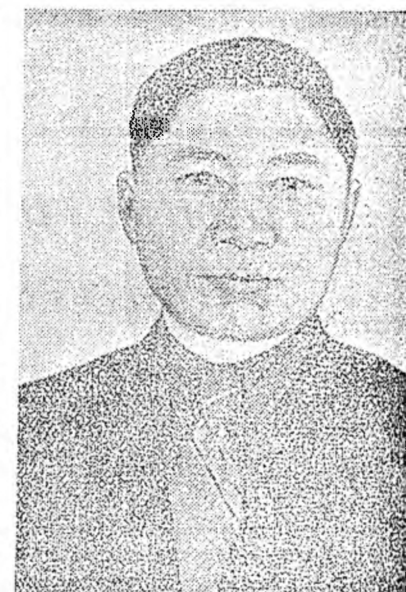
Партиин уряагаар городой хэдэн олон комсомолецууд ба залуушуулай хүдөө гаража байһан тухай ВЛКСМ-эй Улан-Удын Городской райкомой секретарь нүхэр **Ячменева** мэдүүлбэ. Малажалда хүдэлмэрилхэеэ дурлаһан комсомолецууд ба залуушуул соо hоо 150-ниинь республикын колхозуудта ошоод, хүдэлмэрилжэ байна гэбэ.

Хүдөө ажахын техникумэй директор нүхэр **Баранникова**, республикын Хүдөө ажахын министрые орлогшо нүхэр **Винтовкин**, судна заһабарилгын заводой партийна эхин организациин секретарь нүхэр **Языков**, КПСС-эй Улан-Удын горкомой секретарь нүхэр **Магунов** гэгшэд үгэ хэлэһэн байна.

Районно партийна эдэбхитэдэй суглаан КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхэ хэмжээ-ябуулганuудые хараалһан шиидхэбэри баталан абаа.

Коммунистнүүд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосуудаа үгэе!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарhаа) БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадууд—Заиграйн аймагай Хандагатайн леспромхозой модо бэлэдхэлэй участогай мастер **Мария Иосифовна ЯНЕВИЧ**, Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ **Даниил Степанович БОЛСОХОЕВ**, Улан-Удын Ленинэй орд[illegible] паровозо-вагонно заводой начальник **Василий Сидорович БУТКО**, КПСС-эй Сэлэн[illegible]айкомой нэгэдэхи секретарь **Бато Семёнович СЕМЁНОВ**.

Эршэтэ ажалаараа суурхана

Республикын түрүү леспромхозуудай нэгэн болохо Хандагатайн леспромхоз 1954 ондо үйлэдбэриингөө түсэбые болзорhоонь урид дүүргээд, түсэбһөө гадуур 45.000 кубометр эрхим шанартай модо Эхэ орондоо бэлэглэһэн байгаа. Хэрбээ ондоогоор хэлэхэ болоо hаа, хандагатайнхид 1953 онойхидо орходоо нёдондо жэлдэ 41.000 кубометр барилгын модо үлүү ехые бэлэдхэбэ.

Энэ леспромхозой коллектив өөһэдынгөө дундаһаа эршэтэ ажалаараа суурхаһан, эрхим комсомолка нүхэр Мария Иосифовна Яневич гэгшые һунгалтын 55-дахи округһоо БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлһэн байна.

Нүхэр Мария Иосифовна Белорусска ССР-эй Витебскэ областиин Полоцко районой Дубраво тосхоной үгытэй таряашанай бүлэдэ 1931 оной февраль hарада түрэһэн юм.

1940 ондо гэртэхиншээрээ БМАССР-тэ зөөжэ ерээд, Мария Иосифовна Хандагатайн леспромхоздо 1945 оной июнь hараhаа эхилжэ, модоной бракероор ажаллаһан байна.

— Залуухан басаган аад, эсэхэ сусахаяа мэдэхэгүй, ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг, эрхим хүдэлмэришэн байна, — гэжэ модошод хоорондоо Мария тушаа хөөрэлдэгшэ һэн.

Мария Иосифовна 1949 ондо модоной бракерой 5 hарын курсада Улан-Удэ город эльгээгдэһэн байгаа. Курсаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ мэргэжэлтэй болоод, леспромхоздоо бусажа, хуушан ажалдаа ороо һэн. Леспромхоз соогоо түрүү бракернуудай нэгэндэ тоологдожо ябаһан комсомолка Мария Яневич 1950 оной июнь hарада мастераар дэбжүүлэгдэһэн байна. Мастераар ажаллаха зуураа, мүн лэ ажалай hайн жэшээ харуулаа. Леспромхозой дирекциин зүгһөө нэгэнтэ бэшэ мүнгэн шанда ба баяр баясхаланда хүртэһэн байха юм.

Мария үшөө һураха хүсэлэнтэй байһан туладаа 1953 ондо мастерай 6 hарын курсада Улан-Удэ город эрэбэ. Курсаяа эрхим hайн сэгнэлтэтэйгээр дүүргэжэ, III категориин модоной мастерай мэргэжэлтэй болоод, леспромхоздоо бусажа, дахинаа хуушан ажалдаа ороһон байна. Комсомолка Мария Иосифовна ганса мастерайнгаа ажалда бүхы хүсэеэ хандуулдаггүй, харин модошодой дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм.

Леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд тэрэниие гээгдэнги участогта эльгээдэг байна. Тэрэ хадаа Доодо Ара-Хөөрхэ, Дээдэ Ара-Хөөрхэ ба Нарын гэжэ лесоучастогуудта ажаллаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ Нарынай мастерска участогта ажаллаха зуураа, үйлэдбэриин шэнэ амжалта туйлажа, түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Хандагатайн леспромхозой түрүү мастер-комсомолка Мария Иосифовна Яневичын түлөө өөһэдынгөө голосуудые нэгэн дуугаар үгэе.

Д. Доржиев.

Эдэбхитэй ба үүсхэлтэй хүтэлбэрилэгшэ

Курумканай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд, Баргажанай МТС-эй механизаторнууд болон мэргэжэлтэд һунгалтын урда тээхи суглаанууд дээрээ Даши-Нима Тыжебрович Раднаевые һунгуулиин 71-дэхи Курумканай округһоо БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон нэгэн дуугаар дэбжүүлһэн байха юм.

Даши-Нима Тыжебрович Раднаев 1922 ондо, Баргажанай аймагай Баянгол нютагай, үгытэй таряашанай бүлэдэ түрөө һэн. 1930 онһоо 1937 он хүрэтэр Баргажанай дунда һургуулида һуралсаһан байна.

Удаань нүхэр Раднаев Баргажанай райпотребсоюзда бухгалтерай туһалагшаар 1938 онһоо 1942 он болотор ажаллаа. 1942 ондо Даши-Нима Тыжебрович Советскэ Армиин зэргэдэ алба хэхээ мордоһон байна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда хабаадалсажа, шэн габьяа ба баатаршалга гаргаһанайнгаа түлөө Улаан Одоной орденоор болон медальнуудаар шагнагдаһан юм. 1944 ондо Коммунистическэ партиин гэшүүндэ абтаа.

1946 ондо армиһаа бусажа ерэһэнэйнгээ һүүлээр Баргажанай аймагта Бэлэдхэлэй министерствын түлөөлэгшын орлогшоор хүдэлмэрилжэ байтараа, энэ оной намарһаа 1948 он болотор Иркутска партийна һургуулида һуралсаа. Һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр КПСС-эй Курумканай айкомдо кадрын талаар, удаань хоёрдохи секретаряар хүдэлмэрилөө. 1952 оной август hараhаа айкомой нэгэдэхи секретаряар хүдэлмэрилжэ байна.

Нүхэр Раднаев ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй депутат, КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой гэшүүндэ кандидат юм.

Аймагай партийна организациин эдэбхитэй хүтэлбэрилэгшэ, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй арадай блогой кандидат Даши-Нима Тыжебрович Раднаевай түлөө голосуудаа үгэе!

Н. Хышиктуев, этигэмжэтэ нюур.

Заводой директор

1935 он... Һая ашаглалгада ор[illegible]лагдаһан Улан-Удын паровозо-ва[illegible]гонно завод мэргэжэлтэй hайн ка[illegible]нуудаар ехээр дуталдажа бай[illegible] Ороной бүхы городуудһаа парти[illegible] уряагаар, комсомолой путёвкоор [illegible]луу хүдэлмэришэд эндэ ерэжэ ба[illegible]гаа бэлэй. Эгээл энэ үедэ залуу и[illegible]женер-механик Василий Сидорови[illegible] Бутко тус заводто ажаллажа эхи[illegible]һэн.

Василий Сидорович 1911 ондо [illegible] мэрзамшын бүлэдэ түрэһэн ю[illegible] 1925 ондо зургаан класс дүүргэһэ[illegible] һүүлээр, Томско депогой фабри[illegible] заводской һургуулида ороһон ба[illegible]гаа. Тэрэ һургуулияа 1928 ондо дү[illegible]гээд, Томскын вагонно деподо сл[illegible]сареэр ажаллаа. Үдэрынь ажалла[illegible] үдэшэндөө һургуулида һуража[illegible] юрэнхы эрдэмээ дээшэлүүлдэг ба[illegible]ба. 1930 ондо арбадахи класс дү[illegible]гэһэнэйнгээ һүүлээр түмэр зам[illegible] транспортын инженернүүдэй Томс[illegible] институдай электромеханическа ф[illegible]культедтэ ороһон юм.

Институдаа дүүргэһэнһээ хойш[illegible] нүхэр В. С. Бутко түмэр зам[illegible] транспортна машина бүтээлгэ дэ[illegible] 20 жэлэй туршада ажаллажа бай[illegible] Урдань слесарь ябаһан хүн мүн[illegible] орденто заводой директор болотор[illegible] ургаа.

Нүхэр Бутко 1939 ондо Коммун[illegible]стическэ партиин гэшүүн болоһ[illegible] юм. Хүдэлмэридөө эрилтэ ехэтэй[illegible]гээр хандадаг туладаа заводой н[illegible] мандиа составта энэ талаар жэш[illegible] харуулна. Тэрэнэй хүтэлбэрилэ[illegible] заводой коллектив гүрэнэй түсэб[illegible] жэлһээ жэлдэ амжалтатайгаар дүү[illegible]гэнэ.

Василий Сидорович Бутко ү[illegible]сэхэ ажалаараа олоной дунда хүн[illegible]тэй болонхой. Советскэ правител[illegible]ство тэрэниие «Хүндэлэлэй тэмдэ[illegible] орденоор шагнаһан байна.

Б. Степанов.

ХҮДЭЛМЭРИШЭН АНГИ—СОВЕТСКЭ ОБЩЕСТВЫН ХҮТЭЛБЭРИЛХЫ ХҮСЭН МҮН

Манай агуу ехэ Эхэ орон союзна болон автономно республиканuудай Верховно Соведүүдэй, мүн ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй һунгалтада эршэмтэйгээр бэлэдхэжэ байна. Фабриканuуд болон заводуудта, шэнэ барилганuуд болон транспорт дээрэ, колхозуудта, МТС-үүдтэ, совхозуудта—хаа хаанагүй олониитын политическэ ба ажалай эдэбхи зориг урган дэлгэржэ байна.

Социалистическэ промышленностиин хэлбэришэгүй дэбжэлтэ, мүн манай обществын материальна баялигуудые арьбадхалга хадаа хамагай түрүүн советскэ хүдэлмэришэн ангиин шэн зоригтойгоор ажаллажа байһанай аша үрэ болоно.

Социалистическэ байгуулалта хадаа түүхэдэ үзэгдөөгүй тон шэнэ түхэлэй хүдэлмэришэниие бии болгобо. Советскэ хүдэлмэришэн гээшэ Эхэ оронойнгоо дүлэтэ патриот, коммунизмын хэрэгэй түлөө үнэн сэхэ тэмсэлгэ, эрдэм болбосорол ехэтэй хүн байдаг юм. Тэрэ хадаа обществынгоо урдахи өөрынгөө уялганuудта гүрэнэй интересые харалсажа, эзэн ёһоор хандана. Хүдэлмэришэн анги болбол коллективизмын, арадуудай хани барисаанай, пролетарска интернационализмын hайн hайхан үзэл болол дэлгэрүүлэгшэд мүн. Социалистическэ обществын хүгжэлтын түрүү хүсэн бологшо, советскэ хүдэлмэришэн анги ороноо коммунизмын замаар залан ударидана.

Манай обществын ажабайдалда хүдэлмэришэн ангиин дүүргэдэг шиидхэхы үүргэнь тэрэнэй революционно алдарта hайхан заншалаар тодорхойлогдоно, ниитын үйлэдбэридэ тэрэнэй эзэлдэг һуури дээрэһээ харагдана.

Россиин хүдэлмэришэн анги өөрынгөө шалгагдамал авангардын —Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр гурбан революциин үедэ агуу ехэ һургаал абажа гараа һэн. Бүри 1905—1907 онуудай революциин үедэ тэрэ хадаа хүтэлбэрилэгшэ боложо, гол шухала хүсэн боложо тэмсэһэн байна. Тэрэ революциин табин жэлэй ойе энэ жэлдэ советскэ арад болон бүхы дэлхэйн ажалшад үргэнөөр тэмдэглэжэ байна. Ородой түрүүшын революциин үедэ хүдэлмэришэн ангиин ба таряашадай хоорондохи союзда үндэһэ һуури табигдаа, тэрэ союзынь пролетариадай диктатурын илан мандахын түлөө 1917 оной октябрьда болоһон тэмсэлдэ шиидхэхы үүргэ дүүргэһэн байгаа.

Гүрэнэй (бүгэдэарадай) зөөридэ, социалистическэ ажалда үндэһэлэн СССР-эй хүдэлмэришэн анги оршожо байдаг. Тиихэдэ, гүрэнэй бүгэдэарадай зөөри гээшэ социалистическэ экономикодо гол шухала һуури эзэлнэ.

Коммунистическэ парти хадаа шэнэ, түрүү юумын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхэ үзэлөөр советскэ хүдэлмэришэн ангиие хүмүүжүүлнэ. Парти хадаа хүдэлмэришэн ангиин хүтэлбэрилхы үүргые хангаан хүдэлмэришэн, таряашанай эбдэршэгүй союз байгуулаад, тэрэ союзые хуушанай хархис ангинuудай эсэргүүсэлтые дабажа, мүн экономическа болон культурна талаарнь обществые социалистическэ ёһоор шэнэдхэн байгуулжа шадаха общественнэ түгэлдэр хүсэн болгоһон байгаа.

Коммунистическэ партиин зохёоһон гениальна түсэб хараагай ёһоор СССР дотор бэелүүлэгдэһэн гүн гүнзэгы социально-экономическа шэнэдхэн байгуулалтын түлөө тон түрүүн хүдэлмэришэн ангида уялгатайбди. Оронине индустриализацилха, хүдөө ажахые коллективизацилха, СССР-тэ культурна революци хэхэ хэрэгтэ советскэ хүдэлмэришэдэй оруулһан угаа ехэ туһа нэмэриие манай общество, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэн хэзээшье мартахагүй.

Сэрэгэй урда тээхи табанжэлнүүдэй үедэ Магнитогорско болон Кузнецкэ металлургическа комбинадууд, Днепровско гидроэлектростанци, Сталинградска болон Харьковска тракторна заводууд, Москвадахи, мүн Горькийдохи автомобильна заводууд, хэдэн олон бусад предприятинууд гэхэ мэтын социалистическэ индустриин хэдэн олон гигантнууд хүдэлмэришэдэй оролдосотой ажалаар бүтээгдэһэн байна.

Советскэ хүдэлмэришэн анги хадаа хүдөө ажахые коллективизацилга бэелүүлхэдэнь манай таряашадта туһалаа һэн. И. В. Сталинай хэлэһэнэй ёһоор, коллективизациин метод гээшэ эгээн лэ прогрессивнэ метод байгаа. Тэрэ хадаа шэнэ техникые, бүхы агрономическа туйлалтанuудые хэрэглэжэ, орондоо товарна продукци ехээр үгэжэ шадаха томо томо хамтын ажахынuудые хэдэхэн жэлэй турша соо бүхы орон дотор олоор байгуулха арга олгобо.

Үмсын таряашадай ажахые колхозуудта оруулга хүдэлмэришэн ангиин болон таряашадай эбдэршэгүй союзые саашадань бэхижүүлхэ ябадал хангаһан байна.

Манай ороной хүдэлмэришэн анги, илангаяа ородой хүдэлмэришэн анги республиканuудай олонациональна союз байгуулан бэхижүүлхын тулада, Советскэ социалистическэ гүрэнэй илагдашагүй хүсэ шадалай эшэ үндэһэн бологшо советскэ арадуудай хани барисаае бэхижүүлхын тулада хүсэ шадалаа гамнангүй оролдосотойгоор ажаллаһан байха юм.

Хүдэлмэришэн ангиин айхабтар ехэ шадал зоригынь, тэрэнэй социалистическэ ушар ёһо hайнаар мэдэдэгынь Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ эли тодоор харагдаа һэн. Хүндэ хүшэр дайн байлдаанай боложо байхада, хүдэлмэришэн ангиин харуулһан нугаршагүй хатуу зориг, манай үнэн зүб хэрэгэй илаха байһанда тэрэнэй гүнзэгыгөөр этигэл фронт дээрэшье, мүн тылдэшье бүхы советскэ хүнүүдтэ зориг бадаруулагша жэшээ боложо үгөө һэн. Эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэдэй халуун патриотизм болбол дайн сэрэгээр һандаргагдаһан арадай ажахые тон түргэнөөр һэргээн бодхоохо шиидхэхы арга нүхэсэлнүүдэй нэгэниинь, дайнай хойто тээ социалистическэ экономико болон культурые хүгжөөлгэдэ шэнэ шэнэ илалтанuудые туйлаха эшэ үндэһэн болоһон байгаа.

Советскэ обществын ажабайдалда хүдэлмэришэн ангиин түрүү үүргэнь юун дээрэһээ эли тодоор харагданаб гэхэдэ, тэрэ хадаа туйлай шухала патриотическа үүсхэл ходо гаргадаг байна. Энээнһээнь уламжалан манай байгуулалтын экономическа үндэһэ һуури бологшо социалистическэ зөөри үмсые бэхижүүлгэдэ, социалистическэ ёһоной үйлэдбэриин харилсаанuудые хүгжөөлгэдэ зорюулагдаһан олониитын хүдэлөөн дэлгэрдэг байна.

Социалистическэ хүдөө ажахые түргэнөөр хүгжөөн дэбжээхэ гэһэн арадай ажахын туйлай шухала зорилгые шиидхэлгэдэ СССР-эй хүдэлмэришэн анги эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Жэшээлхэдэ, шэнэ ба боро газар ашаглажа байһан районуудта партиин уряагаар 150 мянган мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд, агрономууд, зоотехнигүүд hайн дурааараа гараад, колхозуудта, МТС-үүдтэ, совхозуудта хүдэлмэрилжэ эхилээ. Даалгабариин ёһоор үнгэрэгшэ жэлдэ 13 миллион гектар шэнэ ба боро газар хахалагдаха байһан аад, 1954 ба 1955 онуудта тарилга хэхын тулада 17 миллион 600 мянган гектар шэнэ ба боро газар хахалагдаа. Советскэ хүдэлмэришэдэй болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй шадамар бэрхэ, оролдосотой ажалаар бүтээгдэһэн угаа олон шэнэ янзын хүдөө ажахын техникэ колхозуудта, машинно-тракторна станцинуудта, совхозуудта эльгээгдээ.

Энэ жэлдэ—табадахи табанжэлэй һүүлшын жэлдэ хүдэлмэришэн ангиин үмэнэ, бүхы советскэ арадай үмэнэ ехэ ба харюусалгатай зорилгонууд табигдана. Табадахи табанжэлэй һүүлшын жэл хадаа социализм байгуулжа түгэсхэхэ, коммунизмда шэлжэн орохо замда, коммунистическэ обществын материально-техническэ база байгуулха замда шухала алхам болохо зэргэтэй. Иимэ ехэ эрилтэнүүд табигдаад байһан хадань манай обществын хүгжэлтын гол шухала хүсэн бологшо советскэ хүдэлмэришэн ангиин зэргые улам бэхижүүлхэ тухай, тэрэнэй шанар hайжаруулха тухай, материальна баялигые үйлэдбэрилжэ байдаг мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэдэй тоое олошоруулха тухай Коммунистическэ парти саг үргэлжэ анхарал оролдолго гаргана.

Энэ жэлдэ СССР-эй хүдэлмэришэн анги болбол манай Эхэ ороной бүхы арадай ажахын болон өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалай бата бэхи үндэһэ һуури, мүн советскэ арадай ажабайдалые hайжаруулха эшэ үндэһэн бологшо хүндэ индустриин ургалтые хангаха хэрэгтэ өөрынгөө гол ехэ анхарал хандуулһан зангаараа байха юм.

Социалистическэ промышленностиин шэнэ дэбжэлтэ хадаа тусгаар ехэ хүсэ гаргангүй бэлэхэнээр туйлагдаха юм гэжэ hанаха болоо hаа, буруу болохо байна. Эндэ бэрхэшээлнүүд зайлашагүй ушарха. Теэд, советскэ хүдэлмэришэн анги гээшэ бэрхэшээлнүүдһээ айдаг хэзээшье байгаагүй юм, тэрэ хадаа хэлбэришэгүйгөөр урагшаа дабшаха гэһэн ү[illegible] бодолтойгоор партяар хүмүүжүүл[illegible]дэнхэй. СССР-эй хүдэлмэришэн ан[illegible] өөрынгөө үнэн союзнигай—колхо[illegible]но таряашадай хүсэтэ дэмжэлг[illegible] түшэглэдэг, советскэ интеллиге[illegible]циин зүгһөө али болохо туһалам[illegible] абадаг байна.

Материальна баялигуудые бүт[illegible]дэг арад зон тухай анхарал оролдо[illegible]го гаргаха гээшэ Коммунистичес[illegible] партиин, Советскэ правительств[illegible] гол шухала анхарал оролдолго б[illegible]лоно. Үнэхөөрөө арадай социалисти[illegible]ческэ демократиин принципүүдтэ [illegible] дэһэлдэг общественнэ ажабайдал[illegible] советскэ общество дотор хүдэлмэ[illegible]шэн анги, бүхы ажалшад хадаа өө[illegible]дынгөө бэлиг шадабариие дэлг[illegible] харуулха, тон шухала гүрэн түр[illegible] зорилгонуудые шиидхэлгэдэ эдэб[illegible]тэйгээр хабаадалсаха арга боло[illegible]жотой байдаг юм.

Нютагай партийна организа[illegible]нууд коммунистическэ байгуулалт[illegible] хэрэгтэ хүдэлмэришэн ангиин эдэб[illegible] хэшээлые улам ехээр дээш[illegible]лүүлхэ үүргэтэй. Промышленност[illegible] дотор бии байһан дотоодын резе[illegible]нүүдые элирүүлэн хэрэглэхэ, мүн ш[illegible]нэ техникэ, үйлэдбэриин талма[illegible]нуудые хүсэдөөр хэрэглэхын тү[illegible] ажалай бүтээсые саашадань дэ[illegible]лүүлхын түлөө, продукциин шан[illegible] hайжаруулхын, тэрэнэй өөрынь үн[illegible] химдаруулхын түлөө социалисти[illegible]скэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүү[illegible] шухала.

СССР-эй хүдэлмэришэн анги, бүх[illegible] советскэ арад бүхы дэлхэй дээр[illegible] найрамдалай түлөө саг үргэлжэ т[illegible]сэнэ, империалистическэ дай үүс[illegible]шэдые эрид нууд элиинэлнэ.

Коммунистическэ общество э[illegible]хитэйгээр байгуулагша, арадуу[illegible] хоорондохи эб найрамдалай бол[illegible] харилсан ажаллалгын түлөө тэмсэ[illegible] советскэ хүдэлмэришэд бүхы дэлх[illegible] хүдэлмэришэн ангиин үмэнэ, арад[illegible]ной үмэнэ өөһэдынгөө интерна[illegible]нальна уялгые арюун нангин[illegible] дүүргэнэ.

А. ВИШНЯКОВ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадууд

ОЧИРОВ Будажап Очирович, Бурят-Монголой АССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министр, һунгуулиин 28-дахи Октябрьска округһоо.

ЛИСЮТКИН Василий Петрович, Бурят-Монголой АССР-эй Коммунальна ажахын министр, һунгуулиин 27-дохи Моломой заводой округһоо.

ПЕТРОВ Федор Степанович, КПСС-эй Занграйн айкомой нэгэдэхи секретарь, һунгуулиин 50-дахи Занграйн округһоо.

Депутадуудта кандидадууд һунгагшадтаяа уулзаба

СОСНОВО-ОЗЕРСК. Үдэшын 6 час. Ажалай үдэрэй дүүрэмсээр Яруунын аймагай центрын ажалшад, Сосновско МТС-эй механизаторнууд, Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд «Радуга» гэжэ кинотеатр соо олооро сугларба. Эдэнэр РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар һунгуулиин Забайкальска 744-дэхи округһоо дэбжүүлэгдэһэн Григорий Игнатьевич Климовтэй, мүн БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Бато-Мунко Цыдыповоч Цыдыповтэй уулзахаяа сугларһан байна.

Депутадта кандидадуудтай уулзалгын суглаае аймсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр В. И. Филиппов нээгээд, түрүүшын үгэ этигэмжэтэ шоур, Сосново-Озерско дунда һургуулиин директор нүхэр Бадашкеевтэ үгэбэ.

Нүхэр Бадашкеев советскэ һунгуулиин системэ тухай хэлээд, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр Климовэй ажаябадал, ажал-ябуулгатай һунгагшадые танилсуулба. Удаань һунгалтын үдэр — февралиин 27-до арадай үнэн хүбүүн, нүхэр Климовэй түлөө голосуудаа үгэхыень һунгагшадые уряалба.

Һүүлээрнь, этигэмжэтэ шоур, Эгэтын МТС-эй партийна эхин организациин секретарь нүхэр Павлов үгэ абажа, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат, Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Бато-Мунко Цыдыпович Цыдыповэй ажабайдал, ажал-ябуулга тухай хөөрэбэ.

— Нүхэр Цыдыповэй түрүүлэгшэ болоһонһоо хойшо Маленковой нэрэмжэтэ колхоз эмхидхэлэй-ажахын талаар улам бэхижэжэ байна. Энэ жэлдэ мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб бүхы түрэлэй малаар үлүүлэн дүүргэгдэһэн, малай ашаг шэмэ дээшэлһэн байха юм. Колхоз ниитын-гээ ажахыһаа миллион зуун таби мянган түхэригэй олзо доход абаа. Колхозниггуудайнь ажабайдал улам баян, культурна боложо байнхай. Нүхэр Цыдыпов энээнһээ урда тээ аймагай Соведэй депутат байха зуураа, һунгагшадайнгаа эрилтэ, найдабарине наринаар бэелүүлээ. Тиимэһээ һунгалтын үдэр арадай үнэн сэхэ хүбүүн Бато-Мунко Цыдыпович Цыдыповэй түлөө голосуудаа булта-даа нэгэн хүн шэнгеэр үгэе! — гэжэ тэрэ һунгагшадые уряалба.

Удаань Маленковой нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Намжилов партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые колхозой гэшүүдэй һайшаан угтажа, тэрэнине бодотоор бэелүүлхын түлөө шэнэ хүсэл зорилготойгоор ажаллажа байһан тухай хэлэбэ.

— Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой эрхим кандидадууд нүхэд Климов, Цыдыпов гэгшэдэй түлөө колхозниггууднай нэгэн хүн шэнгеэр голосуудаа үгэхэ байха, — гэжэ нүхэр Намжилов мэдүүлбэ.

— Манай МТС-эй механизаторнууд трактор болон хүдөө ажахын машинануудай заһабарилгые һунгалтын үдэр хүрэтэр эрхим шанартайгаар дүүргэхээр шиидэнхэй гэжэ, — Сосновско МТС-эй инженер-механик нүхэр Зорин хэлээд, һунгалтын үдэр — февралиин 27-до арадай үнэн сэхэ хүбүүд, басагадай түлөө голосуудаа нэгэн хүн шэнгеэр үгэхэбди гэбэ.

Һүүлээрнь депутадуудта кандидадууд нүхэд Г. И. Климов, Б. М. Цыдыпов гэгшэд харюугай үгэ хэлэхэ зуураа, этигэл найдабари үзүүлһэнэйнь түлөө һунгагшадта халуун зүрхэнэй баясхалан хүргөөд, арадтаа үнэн сэхээр алба хэхэбди гэжэ мэдүүлбэ.

Ц. Дандаров.

Баярай оршон байдалда

Улан-Удын пивын заводой улаан булан соо һунгуулиин 14-дэхи участогай һунгагшад олооро сугларжа, городской болон районно Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудтай уулзаба.

Түрүүлэн трибунада гараһан этигэмжэтэ шоур А. П. Кириллов иигэжэ хэлэбэ:

— Бурмонкоопсоюзай худалдаа наймаанай базын коллективээр городской Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Г. И. Гончаров һунгуулиин Окружной комиссяар регистрацилагдаһан байна. Нүхэр Гончаров барилгын материалнуудай таһагай начальнигаар хүдэлмэрилхэ зуураа, шадамар бэрхэ хүтэлбэрилэгшэ байһанаа харуулаа, — гээд тэрэ богонихоноор кандидадай ажал-ябуулга тухайнь һунгагшадта хэлэжэ үгэбэ. Тэрэшэлэн городской Соведэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэд И. А. Ким, П. И. Афанасьева, мүн городской районно Соведэй депутадуудта кандидадууд М. И. Старочкина, Н. М. Чечетка, М. И. Климкова гэгшэдтэй һунгагшад уулзаа.

Үгэ хэлэгшэд депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэдэй түлөө һунгалтын үдэр — февралиин 27-до нэгэн дуугаар голосоо үгэхэ байһанаа мэдүүлээ.

Е. Полякова.

Һунгалтын хүндэлэлдэ

Эрийскэ леспромхозой автогаражай жолоодогшод РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ ба нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсоод, эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Тэдэнэр февраль һарада «ЗИС-150», «ЗИС-151» автомашинаар 300 кубометр, «ЗИС-5» машинаар 350 кубометр модо түсэбһөө гадуур шэрэхэ гэжэ шиидэһэн юм. Абаһан уялгаяа бэелүүлэн, жолоодогшод М. Хороших, Д. Неупокоев, П. Шаторный, Н. Назаров, П. Соватеев, Ф. Никонов гэгшэд үдэр бүри даалгабаряа 190—220 процент дүүргэнэ.

С. Тюлюкин.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэриие ажахын зорилгонуудтай нягта холбоотойгоор ябуулха

(Ажалшадай бэшэгүүдэй шэнжэлэл)

Мүнөө үедэ республикын ажалшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри хэзээ хэзээнэйхиһээ үргэн далайсатайгаар ябуулагдана. КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй болон СССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сессиин түүхэтэ шиидхэбэринүүдтэй дашарамдуулан партийна эхин организацинууд, агитколлективүүд энэ хүдэлмэриие улам бүри үргэдхэбэ.

Һунгалтын урда тээ ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулһанай ба социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэйнгээ ашаар Үдын МТС-эй коллектив трактор заһабарилгын жэлэй түсэбые февралиин 20 хүрэтэр 100 процент дүүргэбэ гэжэ МТС-эй парторганизациин секретарь нүхэр Атутов бэшэнэ. Эндэхи агитаторнуудай үдэр бүриин хүдэлмэридэ МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд эхээр туһалдаг, өөһэдөө элидхэл, хөөрэлдөө эдэбхитэйгээр үнгэргэдэг байна.

Кударын аймагта һунгуулиин 148-дахи участогай агитпунктын (даагшань нүхэр Г. Маркова) хүдэлмэри эрхим һайнаар табигданхай гэжэ селькор С. Таханов бэшэнэ. Тус агитпункт ниитэ-политическэ хүдэлмэридөө элдэб олон янзын формонуудые хэрэглэдэг байна. Һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ эхэнэрнүүдэй, залуу һунгагшадай, интеллигенциин суглаануудые ами аминдань үнгэргэжэ, Советскэ Конституци, һунгуулиин хуули тухай ба бусад олон янзын темэнүүдээр элидхэл, лекцинүүдые тус бүридэнь тааруулжа эмхидхэдэг юм.

Улан-Удын Городской районой һунгуулиин 13-дахи участогай агитаторнууд нүхэд Якимчук, Ефимов, Ушакова, Шаданова болон бусад ажалшадай ажаһуудаг газарнуудаар неделидээ 2—3 дахин ябажа, ойлгууламжын хүдэлмэриие тон эдэбхитэйгээр ябуулна гэжэ В. Евлахов бэшэнэ. Айлай гэрнүүдээр ябажа, хөөрэлдөөнүүдые хэхэдэ агитаторнуудта бүришье һонирхолтой байдаг, юуб гэхэдэ, тэндэ залуушуулһаа гадна, үни холын суглаа зүблөөндэ ябаагүй, шэнэ һонинуудые шагнахаяа ехээр хүлеэжэ байһан наһажаал хүнүүд олон байдаг.

Яруунын мяха-һүнэй совхозой парторганизациин агитаторнууд комсомолецууд нүхэд Николаев, Воронцов, Щеголева, Беляева болон бусад санаар холын гүүртэнүүдтэ ходо ошожо, политическэ болон зоотехническэ темэнүүдээр малшадтай хөөрэлдөөнүүдые хэнэ, элидхэл, лекцинүүдые уншана, концерт табина.

Энэнь малай үбэлжэлгэдэ болон түл абалгада һайнаар нүлөөлнэ, малшадай үдэр бүриин ажал хүдэлмэридэ ехээр туһална.

Агитаторнуудай дунда колхозой үйлэдбэриин түрүүшүүл, түрүү малшад олон болоо. Тэдэнэр гансахан үгөөрөө бэшэ, мүн өөһэдынгөө шэн зоригто ажал хүдэлмэреэр колхозниггуудые зоригжуулан хүтэлнэ. Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой племенной фермын һаалишан С. Дамбарова малшадай дунда агитатораар хүдэлхэ зуураа, ехэ хүдэлмэри ябуулна. Политическэ темэһээ гадна, малажал эрхилхэ түрүү дүй дүршэл тухай нүхэр Дамбарова малшадта хододоо хөөрэжэ үгэдэг, залуу һаалишадта заадаг, туһалдаг байна. Тэрэнэй ашаар тус племенной фермэ һү һаалгые февраль һарын түрүүшын хахад соо 2 дахин ехэ болгоо.

Мүн тэрэшэлэн Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой племенной фермын һаалишан комсомолка Б. Х. Буянтуева эрхим һайн агитатор юм. Тэрэ хадаа фермынгээ һаалишадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулхаһаа гадна, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэнэ. Тус мүрысөөндэ агитатор Буянтуева өөрөө эрхим жэшээ харуулжа, һү һаалгынгаа 3 һарын түсэбые 110 процент дүүргээ.

Кяхта городой агитколлективүүд колхозуудай агитколлективүүдтэ үргэн туһаламжа үзүүлнэ гэжэ селькор **Б. Ванчиков** бэшэнэ. Жэшээлхэдэ, Кяхтын педагогическа училищиин бурят-монгол отделениин студентнэр багша Д. Ошоров түрүүтэй Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй дунда хөөрэлдөө, элидхэл хэнэ, наада, концерт табина.

Ажалшадай дунда ябуулагдажа байгаа ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ һургуулинуудай ахалагша классуудай һурагшад эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Жэшээлбэл, Мухаршэбэрэй аймагай Сагаан-Шулуутайн долоон жэлэй һургуулиин 7-дохи классай 21 һурагшад-комсомолецууд тус классай хүтэлбэрилэгшэ багша Номиновай ударидалгаар һунгуулиин кампаниин үедэ һунгагшадай дунда ехэхэн хүдэлмэри ябуулаа. Тэдэ комсомолецууд класстаа СССР-эй Конституциие һайнаар шудалдаг байһан туладаа колхозниггуудтай энэ темээр угаа зохид, ойлгосотой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг байба. Тус хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ классай группкомсорг нүхэр Д. Доржиев оролдосотойгоор хабаадалсаа. Энэ хүдэлмэринь һурагшадта өөһэдтэншье мүн ехэ туһа болоо. Тиин 7-дохи классай бүхы һурагшад СССР-эй Конституцяар 4—5 гэһэн сэгнэлтэ абана. Ажалшадай дунда ябуулагдадаг ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэ хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхитэйгээр хабаадажа байһан тухай Түнхэнэй аймагһаа селькор **П. Степанов** бэшэнэ.

РЕСПУБЛИКЫН ҺААЛИШАДАЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨН

1954 оной октябриин 1-һээ 1955 оной февралиин 1 хүрэтэр 4 һара соо һү һаалгаар түрүү колхозуудай туйлаһан дүнгүүд

Эзэлһэн һуури	Колхозой нэрэ	Аймагай нэрэ	Колхозой түрүүлэгшын фамили	Үнеэн бүриһөө һааһан һүн (литрээр)	Эзэлһэн һуури	Колхозой нэрэ	Аймагай нэрэ	Колхозой түрүүлэгшын фамили	Үнеэн бүриһөө һааһан һүн (литрээр)
1	„Заветы Ильича"	Прибайкальска	Вильмов М. Н.	281	11	Кагановичын нэр.	Занграйн	Угрюмов Л. Н.	195
2	Хрущевой нэр.	Тарбагатайн	Беляев	261	12	„1-ое Мая"	Иволгын	Круглов М. Д.	189
3	Маленковой нэр.	Иволгын	Бурков С. Н.	260	13	Андреевэй нэр.	Иволгын	Королев М. Ф.	188
4	Хрущевой нэр.	Прибайкальска	Соколов Я. П.	239	14	„Путь Ленина"	Тарбагатайн	Матвеев С. П.	177
5	„III Пятилетка"	Иволгын	Загузин Ф. К.	232	15	Чкаловай нэр.	Прибайкальска	Хмелев В. Н.	172
6	„Авангард"	Тарбагатайн	Дубинин Н. Д.	230	16	„Путь к коммунизму"	»	Тарасов И. Ф.	172
7	Маленковой нэр.	Прибайкальска	Ступаков Ф. Г.	213	17	Ленинэй нэр.	Тарбагатайн	Иванов И. П.	171
8	Маленковой нэр.	Баргажанай	Данненберг А. В.	212	18	Калининай нэр.	»	Комраков	170
9	Маленковой нэр.	Сэлэнгын	Мункожанов Д. С.	209	19	Молотовой нэр.	Прибайкальска	Помулев Г. В.	169
10	Ленинэй нэр.	Иволгын	Овчинников Г. И.	204	20	„Большевик"	Баргажанай	Портнягин К. С.	166

Колхозуудай племенной фермэнүүдэй эрхим һаалишадай һү һаалгаар туйлаһан дүнгүүд

Эзэлһэн һуури	Һаалишад-малшадай фамили	Колхозой нэрэ	Аймагай нэрэ	Үнеэн бүриһөө һааһан һүн (литрээр)	Эзэлһэн һуури	Һаалишад-малшадай фамили	Колхозой нэрэ	Аймагай нэрэ	Үнеэн бүриһөө һааһан һүн (литрээр)
1	Цырендоржиева Д. Д.	Карл Марксын нэр.	Сэлэнгын	1421	17	Лобсанова Б. Ч.	Карл Марксын нэр.	»	693
2	Хайданова Д. Х.	Маленковой нэр.	»	1283	18	Цынгунжапова Д.	Сталинай нэр.	»	648
3	Воронцова А. Н.	XVIII партсъездын нэр.	»	976	19	Бальжиева Ц. С.	Карл Марксын нэр.	»	647
4	Цыденова М.	Хрущевой нэр.	»	952	20	Доржитарова Д.	Маленковой нэр.	»	647
5	Жалсанова Н. Б.	Карл Марксын нэр.	»	941	21	Цыдыпова Х.-Ц.	„Коммунизм"	»	635
6	Будажанова Д. Ц.	»	»	825	22	Машеева Г.	»	»	623
7	Ринчинова Б.	Маленковой нэр.	»	769	23	Пикулова М.	Ленинэй нэр.	»	621
8	Очирова Г. Д.	Карл Марксын нэр.	»	735	24	Будаева С. Б.	Тельманэй нэр.	»	613
9	Жамбалова Н. Г.	Сталинай нэр.	»	730	25	Ринчинова Г.	Маленковой нэр.	»	599
10	Табутарова Д.	Маленковой нэр.	»	728	26	Цыремпилова К.	Калининай нэр.	»	577
11	Раднажапова Ц.-Х.	Сталинай нэр.	»	715	27	Баинганова О. Д.	Сталинай нэр.	»	577
12	Гомбоева В. Н.	»	»	705	28	Найданова Ц. С.	Хрущевой нэр.	»	575
13	Очиржапова Н. Б.	Тельманэй нэр.	»	704	29	Токтохоева Г.	Кагановичын нэр.	»	572
14	Дылыкова Н. Б.	Сталинай нэр.	»	704	30	Батуева Ц-Д. Ц.	Карл Марксын нэр.	»	560
15	Цыренжапова	Тельманэй нэр.	»	702	31	Буторина М. С.	XVIII партсъездын нэр.	»	543
16	Бадмаева Л. Н.	»	»	700	32	Нимаева О. Н.	„Улаан-Эрхирик"	Занграйн	543

Колхозуудай һүнэй-товарна фермэнүүдэй эрхим һаалишадай һү һаалгаар туйлаһан дүнгүүд

Эзэлһэн һуури	Һаалиша-малшадай фамили	Колхозой нэрэ	Аймагай нэрэ	Үнеэн бүриһөө һааһан һүн (литрээр)	Эзэлһэн һуури	Һаалиша-малшадай фамили	Колхозой нэрэ	Аймагай нэрэ	Үнеэн бүриһөө һааһан һүн (литрээр)
1	Цынгунова Д. Н.	Ждановай нэр.	Кударын	502	59	Рымарева С. Ф.	Ленинэй нэр.	Тарбагатайн	283
2	Калтунова Г. Н.	Хрущевой нэр.	Тарбагатайн	491	60	Батурина А. В.	Хрущевой нэр.	Тарбагатайн	283
3	Темникова З. Н.	„Заветы Ильича"	Прибайкальска	485	61	Бальжинова С.	Карл Марксын нэр.	Баргажанай	282
4	Базарова Д.	Маленковой нэр.	Яруунын	475	62	Пермякова Т. С.	„III Пятилетка"	Иволгын	281
5	Цыдендамбаева В.	»	»	470	63	Собенникова П. Н.	„Красный пахарь"	»	281
6	Нирмаева Д.	Карл Марксын нэр.	Баргажанай	459	64	Цоктоева Д. Д.	Ждановай нэр.	Кударын	280
7	Настникова П. И.	„Заветы Ильича"	Прибайкальска	436	65	Соковикова А. И.	Хрущевой нэр.	»	279
8	Бадмаева У.	Карл Марксын нэр.	Баргажанай	419	66	Панькова Е. К.	Маленковой нэр.	Бичурын	279
9	Кожевина Е. З.	Маленковой нэр.	»	405	67	Степанова А. Т.	Сталинай нэр.	Тарбагатайн	278
10	Жалсанова Х.	Маленковой нэр.	Яруунын	397	68	Бурдуковская А. А	Маленковой нэр.	Прибайкальска	277
11	Жалсанова Л. В.	Кировэй нэр.	Зэдын	392	69	Черных М. Ф.	Чапаевай нэр.	Тарбагатайн	277
12	Эрдынеева Х.	Маленковой нэр.	Сэлэнгын	388	70	Алемасова А. Н.	Хрущевой нэр.	Прибайкальска	276
13	Балданова Ц.	Кировэй нэр.	Зэдын	383	71	Барышникова М. М.	„Коммунизм"	Мухаршэбэрэй	276
14	Вторушина Д. В.	Ленинэй нэр.	Б-Кударын	370	72	Патрушева В. В.	Маленковой нэр.	Прибайкальска	275
15	Козулина Н. А.	Ворошиловай нэр.	Баргажанай	369	73	Педынина А. В.	Ленинэй нэр.	Иволгын	275
16	Дашиева С.	Карл Марксын нэр.	»	365	74	Казанцева М. П.	»	»	275
17	Миргинева Е. В.	Маленковой нэр.	Иволгын	364	75	Могилевская В. В.	Маленковой	»	274
18	Настникова П. А.	„Заветы Ильича"	Прибайкальска	364	76	Федорова Е. С.	„Коммунизм"	Мухаршэбэрэй	274
19	Настникова А. Г.	»	»	362	77	Патрахина А. Е.	„Путь к коммунизму"	Прибайкальска	273
20	Вершинина А. К.	»	»	357	78	Инкина Е. Г.	Хрущевой нэр.	Прибайкальска	272
21	Калмыкова А. И.	Ворошиловай нэр.	Баргажанай	353	79	Астраханцева В. П.	Маленковой нэр.	Иволгын	272
22	Ковалева П. П.	Ленинэй нэр.	Тарбагатайн	352	80	Баташева Е. П.	Хрущевой нэр.	Прибайкальска	271
23	Михалева А. В.	Хрущевой нэр.	Тарбагатайн	337	81	Орлова П. И.	Ленинэй нэр.	Б-Кударын	271
24	Чимитова М.	Молотовой нэр.	Яруунын	336	82	Глотова А. Ф.	Молотовой нэр.	Тарбагатайн	271
25	Галсанова Э.	Сталинай нэр.	Баргажанай	336	83	Рымарева С. Ф.	Ленинэй нэр.	Тарбагатайн	271
26	Седунова А. П.	Маленковой нэр.	Прибайкальска	332	84	Токмакова Л. И.	Хрущевой нэр.	Прибайкальска	269
27	Бубеева Ч.	Карл Марксын нэр.	Баргажанай	328	85	Налетова Е. Н.	Андреевэй нэр.	Иволгын	269
28	Буркова В. Д.	Маленковой нэр.	Иволгын	325	86	Патрахина Е. Д.	Молотовой нэр.	Прибайкальска	268
29	Аксентьева Е. Е.	Ворошиловай нэр.	Баргажанай	325	87	Гребенщикова А. П.	Ленинэй нэр.	Тарбагатайн	267
30	Батышева А. М.	Хрущевой нэр.	Прибайкальска	320	88	Шункова Н. Д.	Ленинэй нэр.	Иволгын	265
31	Дамбаева Б.	Молотовой нэр.	Яруунын	318	89	Гаськова А. В.	„Большевик"	Баргажанай	264
32	Шурыгина А. И.	Молотовой нэр.	Тарбагатайн	316	90	Каленых А. А.	Маленковой нэр.	Иволгын	263
33	Очирова Ц. Д.	Ленинэй нэр.	Зэдын	315	91	Михалева И. М.	Сталинай нэр.	Тарбагатайн	263
34	Козулина М. П.	Хрущевой нэр.	Тарбагатайн	313	92	Соколова К. С.	»	»	263
35	Тялятникова В. К.	Ворошиловай нэр.	Баргажанай	311	93	Власова Е. П.	Калининай нэр.	»	262
36	Югова А. А.	Чапаевай нэр.	Зэдын	310	94	Кобунова А. А.	Хрущевой нэр.	Прибайкальска	261
37	Галсанова Ц. Х.	Кировэй нэр.	»	309	95	Курдюкова М. Ф.	»	»	261
38	Кузнецова А. А.	„Авангард"	Тарбагатайн	308	96	Карпова К. Г.	Маленковой нэр.	Бичурын	261
39	Гамзякова Е. Г.	Ленинэй нэр.	Иволгын	307	97	Родионова У. Ф.	Сталинай нэр.	Прибайкальска	260
40	Русина Н. М.	Сталинай нэр.	Тарбагатайн	306	98	Чухломина В. П.	„Путь к коммунизму"	»	260
41	Эрдынеева Н.	Маленковой нэр.	Сэлэнгын	305	99	Кузнецова А. С.	Маленковой нэр.	»	258
42	Коренева З. П.	Маленковой нэр.	Баргажанай	304	100	Гриценко А. С.	„III Пятилетка"	Иволгын	258
43	Цивилева М. Н.	„Большевик"	»	302	101	Зубакина А. Т.	„1-ое Мая"	»	258
44	Власенко Е. И.	Маленковой нэр.	Прибайкальска	301	102	Юрьева П. Ф.	Ленинэй нэр.	Б-Кударын	257
45	Дычкова Т.	„Путь Ленина"	Мухаршэбэрэй	295	103	Шеенская Ф. Д.	Пушкинай нэр.	»	257
46	Симухина Т. С.	Сталинай нэр.	»	294	104	Афанасьева А. В.	„Заветы Ильича"	Хэжэнгын	253
47	Намжилова С.	Маленковой нэр.	Яруунын	293	105	Каленых И. А.	Маленковой нэр.	Иволгын	253
48	Благирова Л. И.	Ленинэй нэр.	Б-Кударын	292	106	Тырина З. П.	Хрущевой нэр.	Прибайкальска	253
49	Ижикова В.	Хрущевой нэр.	Тарбагатайн	291	107	Ефимова Е. И.	Маленковой нэр.	Иволгын	252
50	Гурулева А. А.	Ленинэй нэр.	Б-Кударын	288	108	Яковлева У. У.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	251
51	Настникова А. А.	„Заветы Ильича"	Прибайкальска	287	109	Аболтусова М.	Хрущевой нэр.	»	251
52	Падерина П. Г.	»	»	287	110	Гриценко А. С.	„III Пятилетка"	Иволгын	251
53	Каленых Г. Г.	Маленковой нэр.	Иволгын	286	111	Михалева А. К.	Хрущевой нэр.	Тарбагатайн	251
54	Новосельцева Т. Н.	„Заветы Ильича"	Прибайкальска	286	112	Яковлева О.	„Заветы Ильича"	Прибайкальска	250
55	Ширина А. В.	Маленковой нэр.	»	285	113	Попова З. А.	„Большевик"	Баргажанай	250
56	Настникова М. В.	„Заветы Ильича"	»	285					
57	Бадмаева Р.	Булганинай нэр.	Мухаршэбэрэй	285					
58	Орлова Д. Г.	Ленинэй нэр.	Б-Кударын	283					

* * *

1954 оной октябриин 1-һээ 1955 оной февралиин 1 хүрэтэр дүрбэн һара соо үнеэдһээ һү һааха талаар республикын фермэнүүдэй болон һаалишадай социалистическэ мүрысөөн тухай манай газетэдэ мүнөөдэр толилогдожо байгаа дүн хадаа һү һаалгаар КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаха байһыемнай харуулна.

Республикын колхозууд үнеэдһээ һү һаалгые нилээд дээшэлүүлээ. 1954 оной октябриин 1-һээ 1955 оной февралиин 1 хүрэтэр республикын колхозууд хүсэд бэшэ мэдээгээр үнеэн бүриһөө 86 литр һү һаагаа гэхэ гү, али үнгэрһэн жэлэй энэ үетэй сасуулхада һү һаалга 22 процентээр ехэ болоһон байна.

Мүрысөөндэ илагша — Прибайкальска аймагай һүнэй-товарна фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд үнгэрһэн дүрбэ һара соо үнеэн бүриһөө 202 литр һү һааба. Энэнь нёдондонойхиһоо 75 литрээр ехэ байна. Тарбагатайн, Байкало-Кударын, Сэлэнгын, Хоринн, Иволгын аймагуудай колхозууд үнеэн бүриһөө һү һаалгые 35—54 литрээр ехэ болгоо.

Племенной фермэнүүдэй һаалишадай мүрысөөндэ республикын солото һаалишан Долгоржап Цырендоржиева (Сэлэнгэ) нёдондонойхидоол адли түрүү зэргэдэ ябаһаар. Үнгэрһэн дүрбэн һара соо үнеэн бүриһөө 1421 литр һү һааһан байна.

Социалистическэ мүрысөөнэй дүнгөөр 113 һаалишад үнеэн бүриһөө 250-һаа дээшэ литр һү һааһан байна. Тиихэдэ 300 гаран һаалишад үнеэн бүриһөө 200 литрһээ дээшэ һү, һаагаа.

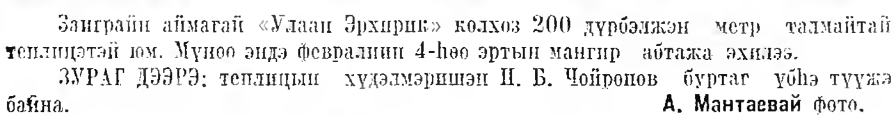
Гэбэшье, республикын зарим колхозуудта һүн багаар һаагдадаг зандаа. Закаменай аймагай колхозууд үнеэдэй эдеэлүүлгэ, харууһалгые һайжаруулаагүй, малшадай мүрысөө ёһотоор эмхидхээгүй дээрэһээ бага һү һаагаа.

Торин, Ахын, Түнхэнэй, Зэдын болон бусад аймагуудта багаар һүн һаагдана. Зарим машинно-тракторна станцинуудай, хамагай түрүүндэ Торин, Бургалтайн, Үшөөтэйн, Үдын, Хонхолойн МТС-үүдэй зооветеринарна мэргэжэлтэд малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө һулаар тэмсэнэ. Тэдэ МТС-үүд харьяата колхозуудтаа үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлэн һаалга, тугалнуудые эхэһээнь һалгаажа түлжүүлгэ гэхэ мэтын түрүү арга мууса нэбтэрүүлнэ.

Шэмэтэ, концентрированиэ тэжээл ехээр эдюулхэдэ үбэлэй үедэ үнеэдһээ һүн ехээр һаагдадаг. Теэд зарим колхозууд шэмэтэ һайн тэжээлнүүдые — силос болон корнеплодуудые хабар болоһон хойно малдаа эдюулдэг. Тиимэһээ тэдэ колхозууд силоснэ нүхэ, траншейнүүдээ мүнөө хүрэтэр нээгээшьедүй байна.

Тугалнуудые эхэһээнь һалгаажа түлжүүлхэ арга зоримгойгоор нэбтэрүүлхэ шухала. Энэ аргын туһатай байһаниие олохон колхозууд дүй дүршэл дээрэһээ ойлгоо. Тэрэшэлэн малай тэжээл һайнаар буйлуулжа эдюулхэ шухала. Һүнэй-товарна бүхы фермэнүүд малайнгаа тэжээл буйлуулжа эдюулхэ ёһотой.

Малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө малшадай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала.

Занграйн аймагай «Улаан Эрхирик» колхоз 200 дүрбэлжэн метр талмайтай теплицэтэй юм. Мүнөө эндэ февралиин 4-hөө эртын мангир абтажа эхилээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: теплицын хүдэлмэришэн И. Б. Чойропов буртаг үбhэ түүжэ байна. А. Мантаевай фото.

Колхозуудай тоосооto-hунгуулиин суглаанhаа

Ажахыгаа саашадань хүгжөөхын түлөө

Һаяхан Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй хамтын суглаан боложо, 1954 ондо артелиин правлениин хэһэн ажал хүдэлмэри тухай колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Шагдыровай тоосооto элидхэл зүбшэн хэлсэбэ.

—«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, манай артелиин гэшүүд колхозоо эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлгэдээ зарим тэды амжалта түйлаа,—гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ агротехникын түрүү аргануудые хэрэглэн, тарилга хэһэнэй, тарилгын хойноhoo haйнаар харууhалhанай, таряа хуряалгые эмхитэйгээр үнгэргэhэнэй ашаар Сталинай нэрэмжэтэ колхоз орооhoto культуранудай бараг haйн ургаса абаа. Тэрэнэй эсэстэ колхоз гүрэндэ таряа тушаaxa түсэбөө болзорhoonь урид дүүргэhэн байна. Энэ жэлдэ хэрэгтэй болохо орооhoto культуранудай үрэhэ хүрэнгэ сүм хаагдаа. Колхознигуудай ажалта үдэрнүүдтэ ехэхэн хэмжээнэй таряан хубаагдаа.

Нүхэр Шагдыров мал үсхэбэрилгэ тухай удаан тогтожо хэлэhэн байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ колхоз малайнгаа тоо толгойе зарим тэды олоноруулаа, ашаг үгэлгые дээшэлүүлээ. Тиихэдэ, гахай ба мори үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ.

1953 онойхидо орходоо колхозой малшад үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриhөө 80 литр hү ехээр haaгаа. Хониhoo 500 грамм ноохон ехээр хайшалагдаа. Симментал үнеэдэй фермэ 1953 ондо нэгэ үнеэнhээ 2001 литр hү haahan haa, үнгэрэгшэ жэлдэ 2318,5 литр hү haahan байна. Тиихэдэ haалишан Жамбалова 8 үнеэнэйнгээ туд бүриhөө 3239 литр hү haaгаа. Һаалишад Гомбоева, Банганова болон бусад үнеэн бүриhөө 2400 литр hү haahan байха юм. Мүн нютагай үүлтэрэй үнеэдhээ hүн ехээр haaгдадаг болоо. Жэшээнь, haалишан Долгор Цыдынова 10 үнеэдhээ 1000—1000 литр haaгаа.

Үнгэрэгшэ жэлдэ нүхэр Цыбикжаповай хүтэлбэрилдэг гахайн фермэ гахай бүриhөө 12 поршоонхо абаад, гарзагүйгөөр тэнжээгээ.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоз ганцаашье үнеэдhээ hү ехээр haaнa бэшэ, мүн хониhoo ноохо ехээр хайшална, түл олоор абана. Жэшээлхэдэ, хонишон Балданова 100 хониhoo 105 хурьга абаад, тобир тарганаар үбэлжүүлжэ байна. Нүхэр Жажиповай отарын хонинод 100 хониhoo 102 хурьга абаад, нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байнхай. Иимэ жэшээнүүд олон.

Тоосоото үе соо малайнгаа ашаг шэмые нилээд дээшэлүүлhэнэй ашаар энэ колхоз мяха, hү, ноохо гүрэндэ ехээр тушаажа, дээгүүр сэнгээр худалдажа, ехэхэн олзо доход абаhан байна. Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлдэ колхоз 2 миллион 182 түхэригэй олзо доходтой байгаа haa, тэрэнэйнгээ 1.772.478 түхэригые малажалhaa абаа.

Энээнтэй хамта, элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд колхозой үйлэдбэриин гол haлбари болохо малажалые хүгжөөлгэдэ, хүтэлбэрилгэдэ бии байhан дутагдалнуудые элирүүлээ. Колхозой правлени, фермэнүүдые даагшад, таряанажалай бригаданудай бригадирнууд шэнэ эрилтын ёhoop хүдэлмэридөө үшөөл эрид хубилалта хэжэ шадаагүй. Ажахын үнгэрэгшэ жэл энээнние гэршэлнэ. Колхоз эбэртэ бодо мал, хони үсхэбэрилхэ түсэбөө дүүргээгүй. Эхэ малай олоор hубайрhан дээрэhээ иимэ юумэ болоо. Жэшээнь, нүхэр Дондуковой хүтэлбэрилдэг Адагай отарыхид 430 хонинoй минил 185-ень хурьгалуулаа.

Нёдондо малай олоороо гарзалhan ябадал ниитын малажалай хангалтагүйгөөр хүгжөөгдэhэнэй хоёрдохи шалтагаан болоно.

Тус колхоз адуу малдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлдэжэ шадаагүй.

—Манай луговодууд сабшалан haйжаруулжа, үбhэнэй үндэр ургаса абахын түлөө үнэн зүрхэнhөө оролдоногүй. Жэшээнь, Аса гэжэ нютагай сабшалан Һонгино гэжэ горхонhoo уhалагдадаг. Теэд, энэ горхоной уhан заримдаа хаташадаг. Энээнние болноулхын тула эндэ регулятор тодхохо хэрэгтэй. Иимэ хүдэлмэрине колхозой луговодууд хэнэгүй. Тэрэнэй эсэстэ эндэхи сабшалан зун болоходо уhалагдангүй бай байhaap хаташадаг. Энэ сабшалан haйса уhалаа haa, ехэхэн үбhэн абтаха hэн,—гэжэ колхозник Тубчинов хэлэбэ.

—Колхозой правлени тэжээл гаргашалгые хинан шалганагүй. Зарим гүүртэ, отаранuудта үбhэн хэмhээ үлүүгээр гаргашалагдана. Зарим газарта малшад үбhэ тэжээл малай хүл доронь хаяжа үгэнэ,—гэжэ комплексно бригадын бригадир Галсанов хэлэнэ.

—Колхозой правлени малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа хандуулаагүй. Тиимэhээ малажалhaa олзо доход үшөөл багаар абтаа. Хэрбээ малаа зоотехническэ заабариин ёhoop хараа haa, нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриhөө 1000 литрhээ бага бэшэ hү haaxa, гүрэндөө тарган мал тушааха, тэдэнние дээгүүр сэнгээр худалдаха аргатай байгаабди,—гэжэ колхозник Очиров хөөрэбэ.

Колхознигууд Содномов, Аюров, Будаев гэгшэд элидхэл тушаа үгэ хэлэхэдээ малай байрануудые бариха хэрэгтэ колхозой правлени хайша хэрэгээр хандана гэжэ шүүмжэлбэ. Зарим гүүртэ, отарын малнууд уйтан ба хүсэд заhагдаагүй байрануудта байна гэжэ тэдэнэр хэлэбэ.

—Олохон отарын хонид уйтан байрада байжа, хашалдана, халуудана, тиигэжэ ноохоё гээнэ,—гэжэ колхозник Будаев тэмдэглэбэ.

—Манай колхоздо культурна барилганууд бодхоогдоногүй. Шэнэ клуб бариха гэhэн шиидхэбэри урда жэлэй тоосоото-hунгуулиин суглаан дээрэ баталан абаа hэмди. Теэд энэ шиидхэбэри бэелүүлэгдэнгүй үлэшоо. Манда электричество, радио бии. Энэмнай үшөөл бага гээшэ. Колхоздоо типовой ёhoop баригдаhан клубтай байха ёhотойбди. Колхознигуудай hуудаг гэрнүүдые заhаха, колхозойнгоо центрые ногооруулан, модо тариха байнабди,—гэжэ наhажаал колхозник Жамбал Цыренов хэлэбэ.

Артелиин олохон гэшүүд шалгалтын комиссиин хүдэлмэрине шангаар шүүмжэлбэ. Мүн малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые хүсэд механизацилнагүй гэжэ Сэлэнгын МТС-ые шүүмжэлээ.

Правлениин тоосоото элидхэл тушаа хамта 17 хүн үгэ хэлэбэ. Тэдэнэй олонхинь партиин ЦК-гэй январска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй ёhoop артелиингээ ажахын бүхы haлбарине саашадань хүгжөөхэ тушаа үнэтэ дурадхалнуудые оруулаа.

Колхознигууд правлениин тоосоото үе соохи хүдэлмэрине хангалтатай гэжэ тоолобо.

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, артелиингээ бүхы haлбарине саашадань хүгжөөхэ хэмжээ-ябуулганууднe колхознигууд тус суглаан дээрэ баталан абаа. Жэшээнь, мүнөө жэлдэ 3 миллион түхэригэй олзо доход абаха, мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые бүхы түрэлөөрнь болзорhoo урид дүүргэхэ, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхэ гэhэн байна. Гадна, агротехникын түрүү аргануудые, илангаяа эрдэмтэ Мальцевай дүй дүршэлые үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, орооhoto культуранудай бүхы талмай дээрэhээ га бүриин 12 центнер таряа хуряаха гэжэ шиидэбэд.

Б. Ширеторов.

Советскэ Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой 37 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай суглаан Дальнида болоо

Пын Дэ-хуайн хэлэhэн үгэ

ДАЛЬНИЙ, февралиин 23. (ТАСС). Советскэ Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой 37 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай суглаан февралиин 22-то Дальний городто болоо.

Хитадай Арадай Республикын правительственнэ делегациин гэшүүд, Порт-Артур-Дальний шадар байдаг советскэ сэрэгүүдэй командованиин түлөөлэгшэд, солдадууд ба офицернүүд, советскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, Дальниин ба Порт-Артурай олониитын түлөөлэгшэд, Хитадай ба советскэ журналистнууд баярай суглаан дээрэ байгаа.

Баярай суглаанай болоhон зал haйндэрэйхэр гоёон шэмэглэгдэнхэй. Сценэ дээрэ, СССР-эй ба КНР-эй гүрэнэй тугуудай дунда КНР-эй Түрүүлэгшэ Мао Цзэ-дунай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай портредууд харагдана. Сугларгашадай нэрьемэ альга ташалгаар угтагдан КНР-эй правительственнэ делегациин гэшүүд, советскэ сэрэгэй частьнуудай командованиин, мүн Порт-Артурай ба Дальниин олониитын түлөөлэгшэд, тэрэшэлэн СССР-hээ КНР-тэ байдаг онсо ба бүрин эрхэтэ посол П. Ф. Юдин президиумдэ ерэжэ hуунa.

Хитадай Арадай-сүлөөрэлгын армиин главна политическэ управлениин начальнигай орлогшо Сяо Хуа баярай суглаае нээгээ. СССР-эй ба КНР-эй гүрэнэй гимнүүд наадагдана. Удаань, КНР-эй правительственнэ делегациин хүтэлбэрилэгшэ, КНР-эй Гүрэнэй соведэй премьерэй орлогшо ба оборонын министр Пын Дэ-хуайда үгэ үгтэнэ.

«Советскэ Армиин байгуулагдаhaap 37 жэлэй алдарта ойе бидэнэр мүнөөдэр тэмдэглэжэ байнабди, —гэжэ Пын Дэ-хуай хэлээ.—Хитадай Арадай Республикын правительствын, хитад арадай ба Түрүүлэгшэ Мао Цзэ-дунай зүгhөө баатарлиг Советскэ Армида халуун амаршалга ба үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэхэ зуураа, Порт-Артур гэжэ далайн-сэрэгэй база дээрэ байдаг советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бүхы сэрэгэй алба хэгшэдтэ амжалтануудые хүсэнэб.

Өөрынгөө ороной аюулгүй байдалые сахиха ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые аршалан хамгаалха —иимэ нангин үүргые Советскэ Арми тогтоhон сагайнгаа түрүүшын үдэрнүүдhээ эхилэн бэедээ даажа абаhан байна. Энэ нангин үүргэеэ дүүргэхэ талаар үнгэрhэн 37 жэлэй турша соо Советскэ Арми гайхамшагта ба магтаалта алба хэhэн байна. Тэрэ хадаа империалистическэ зэбсэгтэ интервенциие бута сохёо. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай үедэ тэрэ хадаа фашизмые илаhан, японско империализмые үй бута сохиhон байна. Дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ Советскэ Арми хадаа Советскэ гүрэнэй эб найрамдалда дуратай политикые шууд сэхээр бэелүүлнэ.

Мүнөө Советскэ Арми хадаа дэлхэй дээрэхи эгээн эрхим ба дайшалхы үлэмжэ хүсэтэй арми мүн болоно. Советскэ Арми яахадаа хүсэн түгэлдэр ба илагдашагүйб гэхэдэ, мүнөө үесын буу зэбсэгээр ба сэрэгэй техникээр хангагданхай байхаhaa гадна, энэ арми марксистсколенинскэ сэрэгэй наукые хүтэлбэри болгодог байна. Советскэ Армиин офицер ба солдат бүхэн патриотизмын ба интернационализмын агуухэ үзэл сурталаар хүмүүжүүлэгдэнхэй. Советскэ Арми хадаа бүгэдэниитын эб найрамдалай, арадуудай аюулгүй байдалай хүсэтэ түшэг тулгуури байгаа гэжэ, хүн түрэлтэнэй haлбаран бадаралгын ба дэлхэйн соёл болбосоролой агуухэ хэрэгые хамгаалагша мүн байгаа гэжэ үнгэрhэн 37 жэлэй баримтанууд элеэр харуулна.

Японско милитаризмые hэргээхын ба эзэрхэг түримхэй ябуулга дахин хэлгэдэ японско милитаристнуудые бэлэдхэхын тулада Японитой нэгэн талын эбэй договор баталха зорилгоор табан жэлэй саада тээ Холбоото Штадууд нюуса хэлсээ хэhэн байгаа. Тиимэhээ, Порт-Артур гэжэ далайн-сэрэгэй базые хамтаараа хамгаалха тухай шиидхэбэри гаргаха гээшэ Хитадта ба Советскэ Союзда тиихэдэ тон шухала болоhон байгаа.

США хадаа Хитадай ба Советскэ Союзай хабаадалгагүйгөөр нэгэн талын «эбэй договор» Японитой 1951 оной сентябрьда элитээр баталhан байна. Мүн американо-японско аюулгүй байдалые хамгаалха хэлсээн, американо-японско захиргаанай хэлсээн гэдэгые баталhан байна.

Тэрэнэй эсэстэ Япони хадаа Холбоото Штадуудай сэрэгэй эзэмдэлгэ доро удаан саг соо үлөө. Азида эзэрхэг түримхэй hанаашалгануудаа бэелүүлгэдээ Японие өөртэеэ нүхэсэгшэ болгохые Холбоото Штадууд оролдодог байгаа. Тусхайлбал, Корейдэ эзэрхэг түримхэй дай хэхэдээ Холбоото Штадууд Японие өөрынгөө база болгон хэрэглэhэн байна. Энээнтэй дашарамдуулан, Порт-Артур гэжэ далайн-сэрэгэй базые хамтаараа хэрэглэхэ болзорые хойшолуулха гэжэ 1952 оной сентябрьда Хитад Советскэ Союз хоёр хэлсэhэн байгаа.

Хитадай ба Советскэ Союзай, тэрэшэлэн эб найрамдалда дуратай бусад оронуудай хүсэлэл оролдолгын ашаар Корейдэхи дайн байлдаан 1953 ондо, Индохитадтахи дайн байлдаан 1954 ондо зогсоогдоо hэн. Тэрээнэй эсэстэ уласхоорондын түгшүүрил зарим тэды hулаpһан байгаа.

Тиихэтэй хамта, национальна бэеэ даанхай байдалай, демократиин ба эб найрамдалай түлөө японско арадай тэмсэл бүри ехээр хүгжэhэн байна.

Тиихэдэ, Советскэ Союзай туhаламжаар Хитад хадаа өөрынгөө национальна хамгаалгын хүсэ шадалые нилээд бэхижүүлээ. Мүн хоёр ороной хоорондохи хани ёhоной харилсан ажаллалга бүри haйжарhан байна.

Эдэ бүгэдэhөө уламжалан 1955 оной майн 31 хүрэтэр Порт-Артур гэжэ далайн-сэрэгэй базаhaa советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдые гаргаха тухай 1954 оной октябрьда Хитад Советскэ Союз хоёрой хоорондо хэлсээн баталагдаhан байна.

Энэ шиидхэбэри гаргахатаяа хамта Японитой харилсаанууд тухайгаа хамтын декларацине Хитадай ба Советскэ Союзай правительствонууд толилжо, Японитой харилсаануудаа haйжаруулхын тулада оролдолго гаргахаар бэлэн байhанаа, энэ талаар Японин хүсэлэл оролдолгые бүрин дэмжэхэ байhанаа тэрэ декларацi соогоо мэдүүлhэн байгаа.

Хамтаараа хэрэглэгдэжэ байhан Порт-Артур гэжэ далайн-сэрэгэй базаhaa советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдые гаргаха тухай Хитадай ба Советскэ правительствонуудай абаhан шиидхэбэри японско милитаристнуудые хэрэглэн американска шунахайнарай эзэрхэг түримхэй ааша гаргажа магад тушааньмартажа, hэрэмжэеэ бидэнэрэй hулаpуулhан ябадал болоно гээшэ гү? Сохом үгы даа. Японско арадта эсэргүү, мүн Дальна Востогто эб найрамдалые аршалан хамгаалгада эсэргүү ямар нэгэн уршагта түсэб бэелүүлхын тулада Японин хэрэглэгдэжэ болохо байhые бидэ тоонoгүй бэшэбди. Гэбэшье, Японидохи политическэ оршон байдалай hүүлэй үесын хүгжэлтэ дээрэhээ хаража үзэхэдэ, харнин гүрэнүүдhээ мэдэлтэй байхаяа болижо, ороноо haлбаран бадаруулжа, бусад оронуудтай, хамагай түрүүндэ хүршэнэртээ haйн харилсаа тогтоожо, олон талын экономическа харилсан ажаллалга болон культурна холбоо барисаа байгуулжа шадаха тиимэ хүсэн японско арадта өөhэдтэнь бии гэжэ бүришье лаблан этигэмээр байна.

Хамтаараа ашаглажа байhан Порт-Артур гэжэ далайн-сэрэгэй базаhaa советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдые гаргаха тухай Хитадай ба Советскэ правительствонуудай шиидхэбэри эзэрхэг түримхэйшүүлдэ манай зүгhөө буулта хэжэ үгэhэн ябадал гээшэ гү? Сохом үгы даа. Тад hөөргэ, манай оронуудай хүсэ шадалай ба бата нэгэдэлэй үзэгдөөгүй ехээр ургаhые энэ шиидхэбэри харуулна. Хэрбээ эзэрхэг түримхэй дайн сэрэгые хэн нэгэнэй эхилээ гээшэ haaнь, манай оронууд хэзээдэшье бэе бэеэ дэмжэхэ байна. Эндүүрхэгүйень американска шунахай бүлэгүүдтэ уридшалан hануулнабди. Ингэжэ эндүүрээ гээшэ haa тэдэнэр эсэстээ эгээн лэ гашуудалтай ба эшэхэбтэр байдалда орохо байна.

Эб найрамдалые хангахын тулада Хитадай ба Советскэ Союзай гаргадаг хүсэлэл оролдолгые хүсэ багатай байhанайнь шэнжэ тэмдэг гэжэ американска шунахай бүлэгүүд хододоо hанадаг байна. Тэдэнэр Баруун Германиие эдэбхитэйгээр зэбсэглэнэ, японско милитаризмые hэргээнэ, Советскэ Союзда, Хитадай Арадай Республикада ба арадай демократиин оронуудта эсэргүү эзэрхэг түримхэй блогуудые ба сэрэгэй базануудые дэлхэйн элдэб хубинуудта байгуулна. Тэдэнэр атомна дайшье хэхые сэхэ уряалдаг байна. Хитадта хамаатай Тайваниие ба Пэнхуледао аралнуудые эзэмдээд США хадаа Тайваньска хоолойдо зэбсэгтэ хүсэнүүдые олоор асараа. Тингэжэ дай эхилхэ заналтануудые хэжэ, дайн сэрэгэй хорото аашануудые гаргажа, американска эзэрхэг түримхэй аашануудтай эбсэхыень, өөрынгөө территори—Тайваниие сүлөөлхын түлөө үнэн зүб тэмсэлhээ арсахыень хитад арадые баадхаха гэжэ США оролдоно. Холбоото Штадууд иимэ заналтануудые хээд, бидэнние айлгахабди гэжэ hанадаг байна гээшэ ха.

Гэбэшье, американска эзэрхэг түримхэй блок эндүүрнэ гээшэ. Хитадай, Советскэ Союзай арадууд ба зэбсэгтэ хүсэнүүд эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүү тэмсэлэй дүй дүршэл ехэтэй юм. Ямаршье заналта ба хүсэрхэлгэ бидэнние урда тээншье айлгадаггүй байгаа, саашадааша айлгахагүй. Манай хоёр ороной арадууд хэзээдэшье өөhэдыгөө хамгаалжа шадаха, эрхэ сүлөөтэ ба бэеэ даанхай байдалдань хэн добтолон ороноб, тэдэндэ харюугай шанга сохилто үгэжэ шадаха. Бидэнэр саашадаашье иимэ байхабди. «Хоёр Агуухэ ороной — Хитадай ба Советскэ Союзай — хоорондоо харилсан ажаллаад байhан сагта империализмын шунахай түсэбүүд дууhан буруу hүргэгдэхэ гэжэ бидэнэр бултадаа этигэн найдажа шадахабди. Иимэ түсэбүүдэй хүсэдөөр буруу hүргэгдэхэ байhаниинь сохомтой. «Хэрбээ империалистнуудай эзэрхэг түримхэй дайн сэрэгые hүжэрөөгөөд байгаа hэань, бидэнэр бүхы дэлхэйн арадуудтай хамтадаа тэдэнние сохом үй бута сохихобди!» гэжэ түрүүлэгшэ Мао Цзэ-дунай хэлэhэн үгэ тон зүб байна.

Нүхэдүүд, Порт-Артур гэжэ далайн-сэрэгэй базада байха үедөө таанадай үмэнэ Советскэ правительствын ба арадай табиhан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ, агуухэ Советскэ Армиин алдарта заншалые элеэр харуулhан байнат. Хитад арад таанадые хэзээдэшье мартахагүй. Эндэhээ бусахынтнай урда тээ таанадта, таанадаар дамжуулан советскэ бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ өөрынгөө амаршалга хүргэхые зүбшөөгыт.

Советскэ Арми хадаа Хитадай Арадай-сүлөөрэлгын армида жэшээ боложо үгэдэг байhан, байhаарнье, байхашье байна. Хитадай Арадай-сүлөөрэлгын арми хадаа мүнөө үеын саг үргэлжын революционно арми болохынгоо тулада советскэ сэрэгэй наукые шудалха, Советскэ Армиин дүй дүршэлые хэрэглэхэ гэжэ саг үргэлжэ оролдохо байна. Хитадай ба Советскэ Союзай зэбсэгтэ хүсэнүүд өөhэдынгөө тэмсэлдэ үндэр дээдэ нэгэн үзэл бодолтой ба зорилготой байхаhaa гадна, эбдэршэгүй бата нэгэдэлтэй ба хани барисаатай байдаг. Тэдэнэр бүгэдэниитын эб найрамдалай ба хүн түрэлгэнэй haлбаран бадаралгын ааша туhын тулада хододоо сугтаа дабшан ябаха байна.

Баатарлиг Советскэ Арми мандаха болтогой!

Хитадай ба Советскэ Союзай арминуудай хоорондохи бата нэгэдэл ба харилсан ажаллалга мандаха болтогой!

Хитадай ба Советскэ Союзай хоорондохи агуухэ эбдэршэгүй хани барисаан мандаха болтогой!

Пын Дэ-хуайн үгэ хэлэhэнэй hүүлээр советскэ командованиин түлөөлэгшэ үгэ абаад, советскэ бүхы сэрэгэй алба хэгшэдэй, тэрэнэй гэр бүлэнэрэй зүгhөө нүхэр Пын Дэ-хуай түрүүтэй Хитадай Арадай Республикын правительственнэ делегацине, тэрэнээр дамжуулан агуухэ хитад арадые ба Хитадай Арадай Республикын правительствые амаршалаа.

Удаань КНР-эй Гүрэнэй соведэй премьерэй орлогшо ба оборонын министр Пын Дэ-хуай советскэ командованиин түлөөлэгшэдэ КНР-эй түрүүлэгшэ Мао Цзэ-дунай зүгhөө туг барюулаа.

ФРАНЦИИН НАЦИОНАЛЬНА СУГЛААНДА

ПАРИЖ, февралиин 23. (ТАСС). Франс Пресс агентство нигэжэ мэдээсэбэ: даб дээрэхи мэдээнэй ёhoop, Национальна суглаан Эдгар Форто этигэл найдабаряа үзүүлбэ.

Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, Национальна суглаан хадаа баруунай үзэл баримталдаг депутадуудай голосуудаар министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшын тушаалда Эдгар Форой кандидатурые, тэрэнэй программые, тэрэшэлэн тэрэнэй правительствын составые баталба гээшэ.

Хитад-советскэ хани барисаанай монументын hуури Порт-Артурта табигдаба

ПОРТ-АРТУР, февралиин (ТАСС). Советскэ Армиин ба[...]лайн-Сэрэгэй Флодой 37 ж[...] ойн haйндэртэ Порт-Артурта ба[...] оршон байдалда мүнөөдэр хитад[...]ветскэ хани барисаанай мону[...]тын hуури табигдаба. Советскэ[...] дадууд, матросууд болон оф[...]шүүд, Хитадай Арадай-сүлөөрэ[...] армиин боецууд болон коман[...]нууд Порт-Артурай музейн бай[...]гай урда тээхи талмай дээрэ ж[...]ба. Порт-Артур ба Дальний г[...]портнуудай ниитын ба ажалша[...] түлөөлэгшэд, бүхы дээрээ 2 м[...]гаран хүн эндэ байлсана.

Пын Дэ-хуай түрүүтэй КНР правительственнэ делегациин шүүд, СССР-эй посол П. Ф. Ю[...] болон бусад трибунада гар[...] КПК-гэй Дальнинска горкомой [...]ретарь Го Шу-шэнь митинг нээ[...] КНР-эй правительственнэ дел[...]цине хүтэлбэрилэгшын орлогшо Мо-жо сугларгашадта хандажа хэлэhэн байна. Агуухэ сове[...] арадта, мүн тэрэнэй зэбсэгтэ хү[...]нүүдтэ хитад арадай үмэнэhөө [...]луун баяр ба баясхалан хүр[...] зуураа, Го Мо-жо нигэжэ хэлэ[...]

—1945 ондо Баруун зүгтэ на[...]ска Германиие, удаань Зүүн з[...] Японско империализмые Сове[...] Союзай илалта түгэлдэр зэб[...] хүсэнүүдэй бута сохиhон ушар[...] дэнэрые түйлай ехээр зоригжуул[...] ба сүлөөрэлгымнай тэмсэлдэ ма[...] туhалhан юм.

Манай хоёр оронуудай, Хита[...] ба Советскэ Союзай арадуудай[...]рондохи ахадүүгэй хани бари[...] болбол хани барисаан, союз ба[...]рилсан туhалалсалга тухай [...] оной февральда баталагдаhан [...]тад-Советскэ договороор бэхиж[...]лэгдэhэн юм гэжэ Го Мо-жо хэл[...]

Советскэ арадай ба Сове[...] правительствын Хитадта али б[...] саг үргэлжын туhаламжа үзүү[...]нэйнь, мүн үзүүлжэшье байhа[...] түлөө Го Мо-жо баясхалан хүр[...]

Энэ үнэн зүрхэнэй туhала[...] хадаа манай социалистическэ [...]гуулалтые хүгжөөлгэдэ туhа[...] Дальна Востогто, мүн бүхы д[...] дээрэ эб найрамдалай хүсые [...]жүүлнэ, эб найрамдалай хэрэгэй[...]тагүй илаха байhанда эб найрам[...]да дуратай арадуудай этигэл [...]дабарние батажуулна гэжэ [...] зааба.

Социалистическэ байгуулал[...] мүн социалистическэ шэнэдхэн[...] хёолгын зорилгонуудые бэелүүл[...] тула манай арад саашадаа [...] ехээр хүсэ шадалаа гаргаха, ү[...]нэтэрүүгээр hураха ба ажал[...] юм гэжэ Го Мо-жо үргэлжэлээ[...]

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрам[...] хамгаалха гэhэн хамтымнай хэр[...] хүсэд илалта түйлахын тула [...]най хоёр оронуудай арадуудай [...]рондо хани барисаан ба ха[...]сан ажаллалга саашадань б[...]жүүлхын, эб найрамдалай, демо[...]тиин ба социализмын лагериин [...]сые бэхижүүлхын зорилгоор х[...] арад хүсэ шадалаа бүри ехээр [...]сүүлхэ юм.

Наhа бараhан геройнуудай[...] шуhаар батадхагдаhан, наймана[...] миллион хүн зонтой манай ара[...]дай ахадүүгэй хани барисаан[...]даа манай революционно б[...] ажалай амжалтануудай бата [...] дабаринь, Дальна Востогто, [...] бүхы дэлхэй дээрэ эб найрам[...] хамгаалгын бата найдабаринь [...] болоно гэхэдэ ямаршье ажаг hэ[...] байхагүй.

Советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй [...]дэлэлдэ, Хитадай ба Советскэ С[...]зай хоорондохи эбдэршэгүй [...] барисаанай хүндэлэлдэ, бүхы [...]хэй дээрэхи эб найрамдалай хү[...]лэлдэ Го Мо-жо үгынгөө түгэсх[...]юрөөл табяа.

СССР-hээ КНР-тэ байдаа [...] П. Ф. Юдин Го Мо-жогой hүү[...] үгэ хэлээ.

Хитад-советскэ хани барисаа[...] общестын центральна правлен[...] түрүүлэгшэ Сун Цин-лин мрамо[...] табсан дээрэhээ улаан торгон [...]шалта абаба. Табсан дээрэнь [...]жэ бэшээтэй: «Хитад-советскэ х[...] барисаанай монумент эндэ бай[...]лагдаха юм. 1955 оной феврал[...] 23». Советскэ болон Хитадай [...]нернүүд «Москва — Пекин» [...] дуунай аялга доро табсан дээр[...]гамал сэсэгүүдые табиба. Ин[...] хитад-советскэ хани барисаанай [...]нументын hуури табигдаа.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНО[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора—32-74. отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 35-11, местной информации и писем— 24-74. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00389. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № 743.